

Gerçek

Fabrikalardan haberler:
Oyak-Renault, Tofaş, Ford-Otosan, Prysmian'dan ve Çorlu, Bursa ve Tuzla'daki fabrika ve işyerlerinden haberler
sayfa 2-3

Şubat 2016 / Sayı: 76

www.gercekgazetesi.net

Devrimci İşçi Partisi'nin merkezi yayın organıdır.

iletisim@gercekgazetesi.net

Fiyatı: 1 TL

Sermayenin düzeni, patronların hükümeti

Asgari ücrete gelen zammın gerçek yüzü açığa çıkmaya başladı. Patronlar ağladılar, istediklerini aldılar. Bankalar asgari ücrete zam gelince, işçiyi daha çok borçlandırır daha kolay tahsilât yaparız diyerek ellerini ovuşturuyor. Patronun sigorta prim yüküne, devletin hazinesi yine işçiden emekçiden toplanan vergilerden ayda 100 lira destek çıkıyor. Patron asgari ücretten fazla alan işçilere ücret artışı yapmazsa devletten alacağı 100 liralık destekle kâra bile geçecek. Hükümet, torba yasaya kiralık işçiliği sokup meclis tatile girmeden işçiye son dakika golünü de attı. Özel istihdam büroları, işçi simsarlığından gelecek tatlı kârlar için bayram ediyor. Patronların son hedefi kıdem tazminatının kaldırılıp fona devredilmesi. Kıdem tazminatı kalesi düşerse bütün bir işçi sınıfı kendisini serbest denem piyasanın insafına, daha doğrusu patronların insafsızlığına terk edilmiş bulacak. İşçi sınıfı ayağa kalkıp hakkını almak için bastırmadıkça elindeki avucundaki her şeyi kaybedecek!

Ocak ayı ile birlikte enflasyon şaha kalktı. Toplu taşıma zamları peş peşe gelmeye başladı. Tüm dünyada petrol fiyatları %60 azalırken, dünyanın her yerinde petrol ürünleri ucuzlarken, Türkiye'de 1 Şubat günü itibariyle mazota 6 kuruş zam yapıldı. İşçinin, emekçinin, yoksulun temel besin kaynağı ekmeğe bir ayda %33 zam geldi. İşçinin aldığı asgari ücret zammı da şimdiden eridi gitti. Artık bu kadarı da fazla gelmiş olacak ki Tarım Bakanı Faruk Çelik çıkıp 250 gram ekmeğin fiyatı tüm kârlar dahil 60-65 kuruş olması gerekirken nasıl 1 liraya, 1 lira 25 kuruşa satarsınız diye serzenişte bulundu. "Serbest piyasanın arkasına saklanmayın" dedi. Güzel dedi de serbest piyasanın bir numaralı savunucusu zaten hükümetin kendisi. Ülkede özelleştirmeyle devlet işletmesi bırakmayanlar, Tüpraş'ı, Tekel'i satıp savarken serbest piyasanın arkasına sığınanlar ta kendileriydi. Devlet ekonomiye sadece yandaşlarına ihale vermek için ya da muhaliflerine diz çöktürmek için müdahale ediyor. Çıkıp kameralar karşısına şov yapacağınıza, ekme fiyatlarını 60 kuruşa sabitleseyne! Fırıncılar odasına da kayyum atsanıza! Halkın ekmeğiyle oynayıp vurgun yapanları da hapse atsanıza! Ama halk ayağa kalkıp da isteklerini dayatmadığı müddetçe yapmazlar, yapmayacaklar da! Çünkü düzen sermaye düzeni, hükümet patron hükümeti.

Gerçekler apaçık ortada. İşçinin emekçinin ekme mücadelesi artık aynı zamanda bir özgürlük mücadelesi de olmak zorundadır. Hükümetin baskı politikaları arttıkça, savaş yükseldikçe sadece işçinin emekçinin ekmeği küçülüyor. Canı da gidiyor. Türkün Kürde düşman edilmesinden, Sünni'nin Alevi'yi hor görmesinden sadece ve sadece sermaye ve onun düzeni kazanıyor. Patronlar fazla yiyip içmekten ölüyor. Biz emekçiler çalışırken iş cinayetinde ölüyoruz. Patronlar kendi midelerine kelepçe takıyor, bizim boynumuza pranga geçiriyor. Kendi petrol kavgalarına Türkü ve Kürdüyle emekçi halkı kurban ediyorlar.

Sermayenin düzeni, patronların hükümeti işçiye, emekçiye hiçbir gelecek vaat etmiyor. Bu düzen böyle gitmez. Bu hükümet de ilelebet hüküm süremez. Ama bunun için işçinin emekçinin ekmeğine, hakkına, canına ve geleceğine sahip çıkması, Kürt, Türk, Alevi, Sünni demeden sınıf kardeşine elini uzatması, birlik olması şart. Özgürlük de barış da refah da, olacaksa işçinin emekçinin hükümetiyle olacak. Gelecek güzel günler işçinin emekçinin düzeninde yaşanacak!

Ekmeğine geleceğine kardesine sahip çık!

**Herkese asgari ücrete
zam oranında
ücret artışı!**

4

**Devlet sivilleri
öldürmüyor mu?**

7

**Dünya kazan
devrim kepçe**

8

**Kadın ve gençlik
mücadeleleri**

10-11

Metal fabrikalarından haberler

Bursa Oyak-Renault'dan bir işçi

Hakkımızı ver kurtul!

Ver kurtul sloganımız ile başladığımız eylemimiz kararlı bir şekilde devam ediyor. Asgari ücret zammından sonra oluşan haksızlık son bulana kadar devam edecek. Asgari ücret zammı oranında herkese zam istiyoruz. Yeni giren arkadaşlar sekiz senelik arkadaşlarla aynı parayı almaya başladı. Biz kimse az alsın zaten demiyoruz. Demeyiz de. Allah daha çok versin deriz. Ama bir kısım işçiye zam yapılırken büyük çoğunluk da

mağdur olduk. Bu hükümetin oy alabilme uğruna günü kurtarma projesi idi adeta.

Biz ilk aşamada hem bireysel, hem de toplu mesailere katılmama kararı aldık ve bunu da yönetime bildirdik. Ocak sonuna kadar dayandılar ama son hafta 12/8 B vardiyasına gece pazar mesaisi yazısı astılar. Genel müdür de bizlerden ricada bulundu. Fakat biz kararlıyız. Ne asılan yazı ne de genel müdür umurumuzda değil. Tek bir hedef var

o da hakkımızı almak. Nitekim mesaiye gelinmeyecek. Bu konu sendika avukatlarınca da incelendi. Bize mesaiye kalmama hakkımızın olduğunu, herhangi bir hukuki sakınca olmadığını söylediler. Onun dışında pazar-tesi ve perşembe günleri üç vardiya olarak fabrika içinde sesli ve sloganlar atarak yürüyüşlerimiz tüm hızıyla devam etmektedir.

Bursa Tofaş'tan bir işçi

Yönetim, Türk Metal ile işbirliği içinde hareket ediyor

Yeni yıla 7 arkadaşımızın işten çıkarıldığını öğrenerek başladık. Bu kişiler eylemde ön saflarda olan arkadaşlarımızdı. Yönetim, Türk Metal ile işbirliği içinde hareket ediyor. Tabii moraller düşüyor. Asgari ücrete yapılan zam ve işe yeni girenler ile 4 yıl 5 yıl çalışanların saat ücretinin aynı seviyeye gelmesi. Bu adaletsizliğe karşı belki de bir şey yapacağımızdan korktuklarından ötürü bu iş başlamadan arkadaşlarımız işten atıldı. Alı-

şılmış bir şey haline gelen, yılbaşında bir hafta izin verdiler. Ve bu 4 gün yıllık izinden kesildi. İş varken 12 saat cumartesi pazar çalıştırılır ama üretim yokken yıllık izinlerimizi keserler.

Şimdi işler yoğun ve Şubat'ta 3 vardiyalı sisteme geçiş olacak. Bu yüzden alımlar son sürat sürüyor. Fazla uzun sürmeyecek bu 3 vardiya sonunda her zaman yaptıkları gibi, iş yok küçülme var diyerek tekrar 2'li vardiya dönüş olacak ve belki de eyle-

me katılanlar işten çıkartılacak. Çünkü seneye yetki dönemi ve Türk Metal'in istediği de bu. Çünkü bu fabrika Koç'un ve en önemlisi Renault gibi değil, Türk Metal buradan giderse diğer Koç'a bağlı fabrikalara örnek olur ve Türk Metal'i zora sokar, çünkü Türk Metal'siz Koç fabrikaları düşünülemez. Koç'un ölümünü de fabrikada hiç kimse umursamadı. Hakkımızı helal etmiyoruz.

Gölcük Ford - Otosan'dan bir işçi

Sendikal faaliyetten işten attılar, performans dediler

Geçtiğimiz Cumartesi günü Yeniköy fabrikasından iki arkadaşımız işten çıkartıldı. Arkadaşlarımızdan biri grev zamanında sözcülük yapmıştı. Atılmadan önce TOMİS sendikasının kartlarını dağıtmışlar. Atılmalarının esas sebebi bu, ama yönetim performansı gerekçe göstermiş. Oysa arkadaşlar bakımcı. Çok manidar bir durum. TOMİS Kocaeli şubesindekiler sabah saatlerinde emniyetle de görüşerek girişte eylem yapmak istiyor ancak Türk Metalcilerin saldırısına uğruyorlar. Yine Türk Metal ve yönetim el ele işçilere

saldırmaya devam ediyor.

Türk Metal çirkin yüzünü bir kez daha gösterdi. Baskılarla işten çıkartmalarla bellerini doğrultup yeni sözleşme sürecine fabrikayı götürmek istiyorlar. Grev sonrasında Birleşik Metal işçinin yanında olmadı. Bizlerle ilgilenmedi. İşçilerin güveni kırıldı. Eğer o dönemde bir aktivite gösterilseydi ortada kalanlar da Birleşik Metal'e geçecekti. Türk Metal'i zaten biliyoruz. Ama Birleşik Metal de umutları kırarak Türk Metal'in yeniden dirilmesine katkı sundu.

Bursa Prysmian'dan bir işçi

Hakkımızı hep birlikte aramalıyız Renault'un sesine sesimizi katmalıyız!

Renault işçileri büyük çoğunlukla bizim de sendikamız olan Birleşik Metal'de örgütlendiler. Metal grevleri olduğundan beri Renault hep mücadelemizin önünde yer aldı. Gururumuz oldu. Halen de öyle devam ediyorlar. Ancak Birleşik Metal sendikamızın bu mücadeleyi diğer fabrikalara yayma konusunda tutuk davrandığını düşünüyoruz. Yeni giren arkadaşımızın saat ücreti 7,30 lira, 2009 girişli arkadaşların 7,80 olduğu durumda huzursuzluk çıkıyor. İşçi hakkını istiyor. Öncüye ihtiyaç duyuyor. Sendikalıyız ama Birleşik Metal'i önümüzde görmeyoruz.

Metal işçileri olarak Renault işçilerinin verdiği mücadele ile

şimdiden 3-4 bin liralık kazanım elde ettik. Ama yine bekleyerek Renault'daki arkadaşlarımızın mücadelesi üzerinden kazanım sağlamayı düşünmek doğru bir duruş değil. Biz de mücadeleye katılmalı arkadaşlarımıza destek olmalıyız. Renault işçisine baskılar da uygulanabilir. Böyle bir durumda sessiz kalırsak, onurdan gururdan söz edemeyiz. Sırtlan gibi kenarda durup bize de bir şeylerin düşmesini beklemek bize yakışmaz. Sarı, kırmızı, mavi, yeşil sendika da böyle durumlarda belli olur. Sınıf sendikası diye Birleşik Metal'deyiz. Sendikamızdan mücadeleye öncülük etmesini, Renault'daki mücadeleyi tüm fabrikalara yaymasını bekliyoruz.

Fabrikalardan haberler

İstanbul Tuzla'dan bir tersane işçisi

Önemli olan birlik

Ben Tuzla'da tersane işçisiyim. İyi para kazanıp güzel bir hayat kurma hayali ile bu işe başladım. Ancak başka işlerde çalışırken ve işsiz olduğum zamanlardaki halimden fazlasıyla borçluyum. Malum, taşeronun ne demek olduğunu asıl burada görüp yaşıyorsun. Tam 4 aydır taşeron patronunun keyfine göre ücret alıyoruz. Ancak onu da tam alamıyoruz. Bir gün 100 lira veriyorsa üç hafta para vermiyor. Bizim bankaya borçlarımızı, faturaları yahut ev kirasını nasıl ödeyeceğimiz umurunda değil. Fazla mesai

olacağı zaman müsait olup olmadığımızı sormaya dahi tenezzül etmeyen patron "acil iş var mesaiye kalıyorsun" demeyi biliyor ama bizim fazla mesai 4 aydır vermiyor. Çalıştığım taşeron firmasının altında 15 alt taşeron çalışırken onların ücretleri fazla mesailerle birlikte tam zamanında ödeniyor. Ama gelin görün ki biz direk taşerona bağlı olarak çalışan 5 kişinin ücretleri 4 aydır bir türlü düzenli ödenmiyor. Ne zaman ücret ödenecek dedimizde ise "paramız yok, ne zaman olursa o zaman ödenir"

deniyor. Biz de tüm bunlara karşılık artık yeter deyip Ocak ayının ortalarında üç işçi arkadaşıyla beraber bir günlük iş bıraktık. Ve sabah başladığımız iş bırakma eylemi, akşam mesai sonrası paralarımızın yatması ile sona erdi. Yani işi bırakan az kişi olmamız patronun gözünü korkutma konusunda hiçbir değişikliğe yol açmadı. Çünkü patron şunu gayet iyi biliyor: o bize değil biz işçiler ona ekmek veriyoruz! Az kişi yahut çok kişi olmamız mühim değil. Önemli olan az ya da çok birlik olmamız.

Bursa Korteks'ten bir mühendis

Tek bir vücut olmuşçasına mücadele etmedikçe daha çok hakkımız gasp edilecek

Adına zam dediler, içine asgari geçim indirimini de ekleyip hepimize yutturdular. Aslında farkındayız olan bitenin ama hayat koşulları elimizi kolumuzu bağlıyor. Onca kötü muamele ve baskının

içinde emeğimiz sömürülmeye devam ediyor. Bu da yetmiyor-muşçasına devletin işyerine sağladığı yeni desteklerden yine sadece işveren faydalaniyor. İşçiye ve emekçiye sıra gelince sen önce

yeni bir şeyler yap fabrikaya kazandır sonra düşünüyoruz diyorlar. Uzun lafın kısısı bu düzen kara düzen arkadaşlar, tek bir vücut olmuşçasına mücadele etmedikçe daha çok hakkımız gasp edilecek.

Çorlu Unilever'den bir taşeron işçisi

Daha insanca koşullar için birlikte çaba sarf etmeliyiz

Merhaba, ben Çorlu'da Unilever fabrikasında taşeron olarak çalışan bir işçiyim. Emeğini ortaya koyarak hayatını sürdüren her işçi gibi aynı sorunlarla karşı karşıyayız. Geçinebilmemize yetecek ücreti 8 saatlik çalışmamızla elde edemediğimizden çoğu kez gönüllü olarak fazla mesaiye kalıyoruz. Buna çalışma alanlarımızın so-

ğuk ortamlar olması eklenince daha önceleri görülmeyen bazı fiziksel rahatsızlıklara maruz kalıyoruz. Kışın soğuk havalarda bu rahatsızlıklar daha da artıyor. Tek başına bu sorunların üstesinden gelmek mümkün değil. Daha insanca çalışma ve yaşama koşullarını oluşturmak için birlikte çaba göstermeliyiz.

Bursa Işıksoy Tekstil'den bir işçi

Kendi hataları olan yangının faturasını bile işçilere kesiyorlar

Fabrikamızda çıkan yangından sonra çok sayıda işçi işten çıkartıldı. İşe girip çıkmanın hadi hesabı kalmadı. Geç kalmca bile işten çıkartıyorlar. Yani az kişiyle fazla iş yapılıyor. İşçiler olarak ayın 15'ini bekliyoruz. Zam alıp almadığımız maaşlarda belli olacak. Zam vermezlerse herkes işi bırakmayı

düşünüyor. Nereye gidersek gidelim zaten 1300 liradan işe başlayacağız. Asgari ücretin 1300 lira olması bizim için hiç bir şey ifade etmiyor. O kadar paraya hiçbir işçi bir dakika bile tozun, gürültünün içinde çalışmak istemiyor. Kendi hataları olan yangının faturasını bile işçilere kesiyorlar.

Öncü İşçi, işçiye ışık taşıyarak yoluna devam ediyor

İşçi mücadelesinde komiteler ve örgütlenme

Mücadelenin başlangıcı ve öncü işçiler:

Gerçek gazetesinin Öncü İşçi başlığını taşıyan ekinin ilk sayısı 2015 yılının Ocak ayında yayınlanmıştı. Şimdi Öncü İşçi birinci yılını geride bırakmış bulunuyor. Öncü İşçi, işçilerin emekçilerin siyasal bilinçlerini yükseltmek, onları devrimci Marksist fikirlerle donatmak için hazırlanan bir ek.

Öncü İşçi'de bu zamana kadar pek çok konu işlendi. Burjuvazi ve proletaryayı anlatan ilk sayıyla başlayan Öncü İşçi'nin dili hep sadelikten yanaydı.

Kavramları teker teker açıkladı. Sömürgecilik, emperyalizm, kadınların ezilmesi, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, barış, haklı ve haksız savaş, devlet, faşizm gibi konuları bütünlüklü biçimde ele aldı. Devrimci İşçi Partisi'nin 2015 yılını Trotskiy yılı ilan etmesi kararına binaen büyük devrimci Trotskiy'i işçi sınıfına tanıtmaya görevini de yerine getirdi.

İşçi sınıfının eğitim materyali olarak Öncü İşçi sadece teorik bir içeriğe sahip olmadı. İşçi sınıfının gündemleri de sa-

Devrimci Marksizmin Sendikal Politikası

YAKIN MADDİ SENDİKALİZMİN İZLENİMLERİ, BASKIN VE GELECEĞİ

Sınıf mücadelesinde sendikalar

Sendikaların rolü ve önemi:

yıllarda yer aldı. İşçi sınıfının mücadele yöntemlerini, mesela grev konusunu ele aldı. Tarihsel deneyimlere yer verdi. Metal işçileri ayağa kalktığımda sendikalar konusunu ele aldı. İşçilerin fabrikalarda örgütlenmeye başladığında neler yapması gerektiğini tane tane anlattı. İşçilerin kafasına takılan soruları cevaplamaya gayret etti. "Neden bu kadar çok fraksiyon var?" gibi işçilerin sık sorduğu soruları gündeme aldı. Kıdem tazminatı hakkında ayrıntılı bir

sayı çıkardı.

Öncü İşçi sayfalarında işlediğimiz konular, çeşitli illerde Öncü İşçi toplantılarında masaya yatırıldı, tartışıldı. Özellikle 2015 yılının Ocak sonunda Birleşik Metal'in MESS'e karşı grevinde ve daha sonra Mayıs'ta başlayan fiili metal grevlerinde Öncü İşçi, Bursa'da gerçekleştirilen işçi toplantılarında bir dizi öncü işçiyle buluştu. Hem mücadelelerden beslendi hem de mücadeleye yol gösteren tarihsel deneyimleri grevci işçilere taşıdı. Manisa'da ve Çorlu'da Öncü İşçi toplantıları değişik

İşçiler için bugün Trotskiy'in önemi

Trotskiy'in işçi mücadelesindeki rolü ve önemi:

sektörlerden mücadeleci işçileri bir araya getirirken Antalya'da turizm ve otel işçileri Öncü İşçi toplantılarında ağırlığını hissettirdi.

Öncü İşçi eki işçiye ışık taşıyarak yoluna devam ediyor. Biz de, işçi sınıfı devrimcileri olarak daha fazla Öncü İşçi'yi işçilere ulaştırma, daha fazla işçiye Öncü İşçi toplantıları düzenleme hedefiyle çalışmaya devam ediyoruz.

Öncü İşçi

Devrimci İşçi Partisi'nin merkezi yayın organı
Gerçek gazetesinin ücretsiz ekidir

Levent Dölek

Asgari ücrete zam geldiğinde bile patronun kâr edip işçinin zarar ettiği düzene kapitalizm denir!

Asgari ücrete yapılan zamdan sonra fabrikalar adeta barut fıçısına döndü. Kimsenin asgari ücretlinin ya da 1.300 lira netten az alan işçinin ücretinin artmasına itirazı yok. Ama kıdemli işçi yeni giren işçiyle neredeyse eşitlenmiş olmaktan rahatsız. 8 yıllık bir işçi ile yeni giren işçi arasında yaklaşık 50 kuruşluk fark kaldı. İşçi diyor ki; madem fark kalmadı, ben de kıdemli, kalifiye işçi gibi değil de yeni girmiş bir işçi gibi çalışırım. MESS ise üyesi olan işletmelere gönderdiği mektupla "ek zam yok" açıklaması yaptı. Bir de yüzüsüzce ücret makasının kapanmasının olumlu bir gelişme olduğunu söyledi. Ey MESS, sen değil miydin geçtiğimiz yıl grup toplu sözleşmelerinde Birleşik Metal'in ücret makasının kapanmasına yönelik taleplerine ayak direyen! Makasın kapanması düşük ücret alana daha yüksek oranda zam yapılmasıyla ama tüm işçilere zam yapılmasıyla olur. Şu anda makas kapanmıyor, haksızlık artıyor ve bir garabet yaşanıyor.

Bir de MESS, metal grevleriyle işçilerin söke söke aldıkları iyileştirmeleri gerekçe göstererek, bu kadarı yeter diyor. İnsanda utanma olur da patronda utanma da arlanma da yok! O iyileştirme kararları geçmişte alındı. Kimse Tofaş'ta olduğu gibi yeni model çıktığında her zaman verilen primleri de bu iş için saymasın. Yeni bir durum var. Yeni duruma göre işçi hakkını istiyor. Üstelik özellikle metal işkolunda ve otomotivde işçilerin ortalama maaşları 1.300 lira netin üstünde. Yani bu işçiler asgari ücret zammından en ufak şekilde yararlanamadı. Ama hükümetin aldığı kararla brüt 2.550 liraya kadar ücret alan her işçi için sigorta priminin işverene düşen kısmına 100 lira hazine desteği yapılacak. Bu destek sadece işverenin maliyetini düşürecek. İşçinin cebine tek kuruş fazladan girmeyecek. Daha yalın bir ifadeyle söyleyecek olursak patronlar her bir işçi için ayda 100 lira fazladan kâr elde etmiş olacak. Asgari ücret zammından önce 1.300 liradan fazla alan her işçi için patron, her ay 100 liradan senelik net 1.200 lira kasasına koymuş olacak. Ocak'tan önce söz gelimi 1.200 lira ücret alan bir işçinin ücreti otomatik olarak 1.300 lira olacak. Ama patron bu ücret artışının tamamını 100 lira sigorta primi desteği ile karşılayacak. Maliyet sıfır. Ocak'tan önce de asgari ücret alan için ise sadece 200 lira ek maliyet var. Ama zaten yılbaşında her halükarda asgari ücrete zam gelmiş olacağı için, iktisadi açıdan onun maliyetinin de sıfıra yaklaştığını söyleyebiliriz.

Yarın işçiler kıdem farklarını istediklerinde patron "onun yerine size bir yıllık 1.200 lira prim verelim" dese, bir iyileştirme yapmış değil sadece devletten aldığı ekstra kârdan vazgeçmiş olacak. Özetle, asgari ücret zammından patronlar bırakın zarar görmeyi şimdiden kâra bile geçmiş durumdadır. Asgari ücretlinin zamlanan maaşı ise artan zamlarla erimeye başladı bile. Vergi dilimine de daha erken girileceği için işçi yine zararda olacak. İşte sermaye düzeni, yani kapitalizm böyle bir şey! İşçiye zam yapılıyor, kâr eden yine patron oluyor.

İşçiler bunun farkında. Farkında olmayanlar da kısa sürede bu gerçekleri göreceklerdir. İşçinin hakkı asgari ücrete yapılan zam oranında herkese ücret zammı yapılmasıdır. Makası kapatmak isteyen sözleşme dönemi geldiğinde, ona göre düşük ücret dilimlerine daha yüksek oranda zam yapar, olur biter. Patronların karşısında aptal da yok, ensesine vurup lokmasını alacakları bir bilinçsiz güruh da... Bu işçi geçen Mayıs'ta yapabileceklerini gösterdi. Renault işçisi yine önde, yine ayakta. "Ver kurtul" diyor, fark yoksa mesai de yok deyip tavrını ortaya koyuyor. Kimse diğer fabrikalarda eylem yok diye başka şey düşünmesin. Bu olsa olsa fırtına öncesi sessizliktir. Önümüzdeki günlerde meydanlar da fabrikalar da ısınacaktır. Isınmalıdır!

Herkes'e asgari ücrete zam oranında ücret artışı!

Asgari ücretin asgari geçim indirimi (AGİ) ile birlikte 1.300 lira olmasından sonra emekçilerin soruları çoğaldı. Ancak asgari ücret açlık sınırının yine altında. Yoksulluk sınırının yanına bile yaklaşmadı. 1.300 liralık asgari ücret, işçilerin geçimine yetmiyor. Mutfakta ise yangın var. Hükümet kaşıkla verdiğini kepçeyle alıyor. Zeytinyağı %100, ispanak %45, et %25, çay %18 zamlandı. İşçinin mutfak masrafları açıklanan enflasyon oranının çok üstünde %23,4 oranında arttı. Sadece İstanbul'da ev kiraları bu sene %35 arttı.

Asgari ücret 1.300 lira-

ya yükselir yükselmez patronlar faturayı yine işçiye kesmek için kolları sıvadı. Birçok sektörde işten çıkartmalar başladı. Fabrikalarda, işyerlerinde baskılar arttı. Hükümet şimdiden kıdem tazminatını gasp etmek için hazırlık yapıyor. Kamu emekçilerine iş güvencesi sağlayan 657 sayılı kanunu değiştirmek istiyor.

Mutfakta yangına çare yine ellerimizde. Asgari ücretin üstünde alan işçiler "peki zamlar bize yansiyacak mı?" diye soruyor. Cevabı biz verelim: önümüzde iki yol var. Eğer haklarımızı almak, ücretlerimizi yükseltmek için medeti başkalarının

da arıyorsak hayır yansımayacak. Eğer el ele verirse, mücadelemizi ortaklaştırsak, birliğimize güvenirse, sendikalarımıza üye olup onları denetleyip yönetirsek, mücadeleye atılırsak evet yansiyacak!

Renault işçileri yolu açtı

İşte ilk kıvılcım geldi bile. Türkiye'nin en büyük fabrikalarından Bursa'daki Renault fabrikası haftalarca eylemde. Renault işçileri, Mayıs 2015'te fiili metal grevinde ilk öne atılan işçiler olmuştu. Ardından mücadele, birçok metal-otomotiv fabrikasına yayılmıştı. Renault işçileri şimdi de ücret artışı talebiyle mücadele ediyor. "Ver kurtul" sloganıyla cisimleşen bu mücadelede Renault işçilerini yalnız bırakmamak, bu mücadeleyi tüm fabrikalara, işyerlerine yaymak gerekiyor. Renault işçilerinin talebi yalın ve net: **asgari ücrete zam oranında ücret artışı!**

Patronlarına kâr rekorları

kırdıran, çalıştığı şirketleri ihracat şampiyonu yapan, metal, tersane, inşaat, tekstil, petro-kimya, ulaşım ve diğer başka sektörlerde çalışıp da çalıştığı sektörün özellikleri dolayısıyla ya da deneyimi ve kıdemi fazla olduğu için asgari ücretin üstünde ücret alan işçiler, onların durumu daha mı iyi? Hayır. Tüm işçi sınıfımız açlık sınırını geçtiği durumda bile bu sınırın etrafından çok da ayrılmıyor. Yoksulluk sınırı olan 4.512 liranın yanına yaklaşılabilecekse yok!

Tüm gün çalışıp didinen, alınteri döken biz işçiler, düşük ücretlere mahkûm değiliz. Ne havadan para peşindeyiz ne de sadaka isteriz. İnsan gibi çalışıyoruz, insan gibi yaşamak istiyoruz. Açlık sınırının altında olan asgari ücretin lütf olduğunu kabul etmiyoruz. **Asgari ücret geçimlik ücret seviyesine yükseltilsin! Derhal, gecikmeksizin asgari ücrete yapılan zam oranında tüm işçilere zam yapılınsın!**

Kıdem tazminatının gaspına karşı mücadeleye!

İktidar ve patronlar kıdem tazminatının kaldırılması için yoğun mesai harcıyorlar. AKP'nin temcit pilavı gibi her sene ısıtıp önümüze getirdiği bu değişikliğin, işçilerin çıkarına olmayacağı çok açık. İş güvencesini tamamen kaldırmayı hedefleyen AKP'ye karşı işçi ve emekçilerin ortak mücadelede buluşması, sermaye yanlısı saldırıyı önlemesi gerekiyor.

Devrimci İşçi Partisi, uzun bir süredir kıdem tazminatının gaspına ve emekçilere yönelik tüm saldırılara karşı kampanya yürütüyor. Afiş ve bildirilerle kıdem tazminatımıza, iş güvencemize gelecek saldırılara karşı hazırlanıyor. İşçileri bilinçlendiriyor, mücadeleye sevk ediyor, sendikalara ve işçi örgütlerine öneriler yapıyor.

Hükümetin müjde propagandası

Kıdem tazminatının kaldırılması, AKP'nin müjde propagandasıyla birlikte ilerliyor. Milyonlarca emekçinin hayatını ilk elden etkileyecek bu saldırının emekçilere kabul ettirilmesi için ince bir mühendislik yürütülmesi gerekiyor. AKP de tam olarak bunu yapıyor. Mevcut yasadaki zorlukları gösteri-

yor. Taşeron işçilerin kıdem tazminatının kapsamı dışında olduğunu söylüyor. Şu an kıdem tazminatından çok az işçinin yararlandığı teranesine sarılıyor. Hâlbuki 14 senedir iktidarda olan AKP'nin bu gerekçeleri sunması tam anlamıyla bir aymazlıktır. Kıdem tazminatının kaldırılmasının ardında yatan gerçekler bunlar değildir. Hükümet, iş güvencesini tamamen ortadan kaldırmak, patronlara rahat bir nefes vermek istemektedir.

Düşünün, siz hiç kıdem tazminatının kaldırılmasına itiraz eden bir patron gördünüz mü? TÜSIAD'ın kalkıp kıdem tazminatının kaldırılmasındaki endişelerini belirttiğini işittiniz mi? Göremezsiniz, işitemezsiniz. Hükümet ve patronlar, el ele tutuşmuş işçinin kalan son kazanımlarını nasıl tırpanlarını diye kafa kafaya vermişlerdir. Kıdem tazminatının kaldırılması için sermaye sınıfı tam bir bütünlük içinde.

Sendikalar seferberliğe

Emekçiler cephesinde ise bu bütünlükten söz edilemiyor. İşçi sınıfının gündemlerinden uzaklaşan sosyalistleri bir yere koyalım. Onlar mücadelenin merkezini çok-

tan başka yerlere kaydırdılar. İşçi sınıfının mücadele örgütleri sendikalar ise az sayıda mücadeleciler sendikayı tenzih ederek söyleyecek olursak uzun süredir atalet içindeler. Büyük çoğunluk kıdem tazminatıyla ilgili gelişmeleri televizyondan izliyor. Bu rehabet bahane değildir. Sendikalar işçilerindir. İşçi sınıfı mücadele ettiğinde, harekete geçtiğinde tüm sendika bürokratları da harekete geçmek zorundadır. İşçi sınıfı sendikalarını denetlemez, yönetmez, sendikaları sendika bürokratlarının inisiyatifi ne terk ederse, önümüzdeki günlerde de yine işçi sınıfının canı yanacaktır.

Devrimci İşçi Partisi, kıdem tazminatının gaspına karşı tüm sendikaları hangi konfederasyona bağlı olduğuna bakılmaksızın seferberliğe çağırılmaktadır. Tüm işyerlerinde tabandan inisiyatifler kurulmalı, kıdem tazminatının gaspına karşı emekçiler hazırlık yapmalıdır. Göstermelik iş bırakma kararlarının, basın açıklamalarının yaklaşan saldırıyı püskürtmeyeceği ortadadır. Genel grev genel direniş çizgisiyle mücadele edilmelidir.

Direksiyona biz geçelim

Sendika yönetimleri-

nin, bu mücadeleye önderlik edemeyeceği şimdiden belli oluyor. Örnek verelim. Türkiye'nin en büyük sendika konfederasyonu Türk-İş'in başkanı Ergün Atalay, otururuz konuşuruz diyor. Türk-İş son genel kurulunda "kıdem tazminatı kırmızı çizgimizdir" kararına rağmen, pazarlık ve diyalog maskesi altında gerçek yüzünü göstermeye hazırlanıyor. Biz de hazırlanalım. Devrimci İşçi Partisi diyor ki, işçiler direksiyona geçmelidir. Kıdem tazminatının pazarlığı olmaz. Patronların kolayca işçi atmasını öngören bu saldırı oturup konuşulmaz.

İşçinin kıdemi genel grev sebebi!

Türkiye uzun yıllardır gerçek bir genel greve şahit olmuyor. Çünkü sendikaların çoğu, kendi tabanını ikna etmekten uzak hazırlıksız bir biçimde göstermelik grev kararlarını alıyor. Genel kurulda "grev yapmadı demesinler" mantığıyla işler yürüyor. Buna son verilmedi. Mücadeleci ve fiili yönetimleri benimseyen bir sınıf hattına ihtiyacımız vardır. Bu hattın temel sloganı, "İşçinin kıdemi genel grev sebebi!" olmalıdır.

Kapitalist dünyanın rezervleri tükeniyor!

2016 yılı dünya ekonomisi için büyük bir sarsıntının işaretleriyle başladı. Çin'de borsalar bir hafta içinde iki defa kapatıldı. 2015 zaten ülkenin borsaları için çok kötü bir yıl olmuştu. Geçen yılın Ağustos ve Eylül aylarında borsa tepetaklak düşmüş, hükümet bu düşüşü engellemek için borsa mantığına uymayan tedbirlere bile başvurmamasına rağmen gerilemeyi durduramamıştı.

Geçtiğimiz yıl Çin borsalarının yaşadığı sarsıntı bu ülkeye özgü olarak kalmıştı. Ama son günlerde yaşanan düşüş başta Asya borsaları olmak üzere bütün dünya borsalarını etkiledi ve bir korku ve telaş atmosferinin burjuvazinin bütün sözcülerine yayılmasına yol açtı. Bizde de Borsa İstanbul önemli kayıplar yaşadı. Dünya ekonomisinin 2008 tipi bir finansal çöküş olasılığı ile karşı karşıya olduğu tespiti burjuvazinin organlarında yaygın biçimde dile getiriliyor. Olan biteni nasıl anlatalımız?

Üçüncü Büyük Depresyon ilaçlarından yoksun kalıyor

Kapitalist dünya ekonomisi, 2008'de Lehman Brothers adlı bir Wall Street bankasının iflasıyla birlikte büyük bir finansal çöküşle sürüklenmişti. Bu çöküş, kapitalizmin tarihinde görülen ekonomik krizlerin en büyüğü olan türden bir depresyonu, tarihsel bir perspektifle bakıldığında Üçüncü Büyük

Depresyon'u tetiklemişti. Böyle krizlerin ya da depresyonların özelliği, dünya çapında son derece ciddi üretim gerilemesi, işsizlik artışı, sefaletin yayılması türü olgulara yol açmasıdır. Üçüncü Büyük Depresyon dönemini dünya kapitalizmi şimdiye dek hafif geçirdi. Bunu mümkün kılan iki faktör vardı: birincisi, "yükselen piyasalar" olarak bilinen bazı ekonomilerin (en başta Çin) yüksek bir büyüme temposunu muhafaza etmesiydi. İkinci neden ise gelişmiş ülke merkez bankalarının sıfır faiz politikası yoluyla ekonomiyi kamçılama idi. İki faktör birleşince depresyon olabileceğinden daha hafif seyrediyordu.

Şimdi bu iki faktör tersine dönüyor. "Yükselen piyasalar"ın en önemlileri, örneğin Rusya, Brezilya ve Hindistan geçmiş parlaklıklarından uzakta. Brezilya ekonomisi 1901'den beri (2001'den beri değil!) en keskin küçülmeyi yaşıyor. Rusya ekonomisi ise 2015'te yüzde 3,4 daraldı. Şimdi Çin de bir yavaşlama yaşıyor. Son günlerde büyüme hızı yüzde 6,9 olarak açıklandı. Bu hâlâ yüksek bir büyüme hızı elbette ama son 25 yılın en düşük hızı. Daha kısa bir süre öncesine kadar büyüme oranı bunun iki katıydı!

Devletlerin benimsediği ekonomi politikası da dünya ekonomisini eskisi gibi canlı kılmak türden değil. ABD'nin merkez bankası olan Federal Reserve (Fed) iki yıla yayılan tedrici bir süreçte parasal genişleme yoluyla ekonomiyi kamçı-

lama politikasına son verdi. Şimdi ise Aralık ayında yedi yıldır ilk kez faizi arttırdı. Bunun birkaç sonucu olur. Bir, ABD'de yatırımların maliyetini arttıracığı için yavaşlamasına yol açar. İki, dayanıklı mal tüketimini pahalılaştırır. Üç, bizim gibi uluslararası piyasadan "sıcak para" elde eden ülkelerden para kaçışına yol açar. Yani depresyonu hafifleten ikinci ilacın etkisini de ortadan kaldırır.

Tehlikeli dönem

Bu iki faktöre petrol fiyatlarındaki çöküşü eklemek gerekir. Petrol fiyatları son bir yıl içinde görülmemiş bir gerileme yaşıyor. Son aylarda 40-50 dolar arasında seyredirken şimdi 30 doların altına düşmüş bulunuyor. Bu gelişme, petrol üreticisi ülkeleri mahvediyor. Rusya'yı gördük. "Bolivarcı devrim" diye yüceltilen Venezuela'da iktidar topun ağzında. Afrika'da DAİŞ'e biat etmiş olan Boko Haram'ın güçlendiği Nijerya korkunç durumda. Meksika ve Kolombiya gibi ülkelerde dikiş tutmuyor. En çarpıcısı şu: petrol zengini Suudi Arabistan'da bütçe açığı GSYH'nin yüzde 15'i düzeyine ulaşıyor, ekonomi sarsılıyor!

Bütün bunlar gösteriyor ki, kapitalist dünya ekonomisi çok büyük bir sarsıntının eşliğinde. Kapitalistler bunun farkında ve tedbirlerini alıyorlar. İşçi sınıfı, sendikalar ve sınıf partileri de kendi yığınaklarını yapmaya başlasalar yeridir.

Deli Dumrul küresel marka oluyor!

Bu da oldu! Japonya Merkez Bankası, Ocak ayı boyunca dünya borsalarının sarsıntısı ve Çin'in ekonomik büyümesinin yavaşlaması karşısında Japon ekonomisinde yaşanmakta olan ağır durgunluğun daha da korkunç bir düzeye ulaşacağı korkusuyla borç verenden faiz kesmeye karar verdi! Anlamamış olabilirsiniz haklı olarak. Ne de olsa faiz borç veren tarafından değil, başkasının parasını alıp kullan-

rak kendine bir fayda sağlayandan alınan bir şeydir değil mi? Ama bir süredir söyleyip duruyoruz: depresyon dönemi kapitalizmi sapık bir kapitalizmdir. Şimdi artık borç alandan değil borç verenden faiz alınıyor. Japonya Merkez Bankası kendisine mevduat yatıran bankalardan yüzde 0,1 bedel alacak. Buna negatif faiz de deniyor. Yani tasarruf yapandan faiz alınıyor. Tasarruf hani iyi bir şeydi ya, şimdi cezalan-

dırılıyor! Amacın ne olduğu açık. Çarşı pazarın işini biraz anlayan bunu da anlar. Pazarda yaprak kırıp damıyor ya, aman biraz harcama olsun da bereket gelsin! Amaç ortada ama kapitalizmin bütün mantığına bakınca iş neyi hatırlatıyor biliyor musunuz? Hani Deli Dumrul köprü'nün başını tutmuş, geçenden bir akçe, geçemeyenden iki akçe almış. Şimdi bizim sevgili Deli Dumrul'umuz küreselleşiyor!

Kırılğan beşliden biri: Türkiye ekonomisi

Dünya ekonomisinde ortaya çıkan çalkantının bize nasıl yansıtıldığını biliyoruz: dolar hızla pahalılaşıyor, Türk lirasının değeri düşüyor. Bu gelişme aslında sadece daha derin bir dizi sorunun göstergesi.

Türkiye'nin dış açığı, yani belirli bir dönem boyunca kazandığı döviz ile harcamak zorunda olduğu döviz arasında büyük fark var. Ekonomik büyüme yavaşladıkça bu açığın azalması gerekir, ama bizde sorun büyüme düşmesine rağmen devam ediyor. Bu durumda Türk lirasının hızla değer yitmesi çok olağan.

Özel sektör büyük ölçüde dış borçla yaşıyor. Bunun anlamı şu: Türk lirası dolar karşısında değer yitirdikçe şirketlerin ve bankaların dış borcunun Türk lirası olarak değeri yükseliyor. Bu küçüklü büyüklü birçok şirketin zora düşmesi sonucunu doğurur, bir noktadan sonra bazı şirketleri iflasın

eşğine getirebilir. Halk boğazına kadar borca batmış durumda. Kimi konut kredisi yüzünden, kimi sıradan tüketim kredisi, büyük çoğunluk da kredi kartı. İşten çıkartmalar başlarsa birçok insan borcunu ödeyemeyecek hale gelecek, bu da bankaların kendisinin zora düşmesine yol açacak.

Türkiye AKP'nin iddialı ama başarısızlıklardan iflase doğru giden dış politikası sayesinde büyük siyasi ve askeri risklerle karşı karşıya. Bu hem ülkeye yabancı sermayenin akmasını yavaşlatıyor, hem de ekonomik faaliyete başka yollardan zarar veriyor. Tek bir örnek: Rusya'dan turist akımının durması, bu ülkeye ihracatın ve taahhüt işlerinin aksaması birçok bölgede ve sektörde ağır bir tahribat bırakıyor.

Dış politikadaki ağır sarsıntıların yanı sıra, devletin Kürtlere karşı kentlerin içinde vermekte olduğu kanlı savaş da Türkiye'yi jeopoliti-

tik bakımdan riskli bir ülke haline getiriyor.

Bütün bunlardan dolayı, Wall Street'in en büyük bankalarından biri olan Morgan Stanley, dünyada en zor durumda olan "yükselen ekonomiler" üzerindeki araştırmasının sonucunda, Türkiye'yi, Brezilya, Hindistan, Güney Afrika ve Endonezya ile birlikte "kırılğan beşli" olarak andığı bir grupta toplamış. Topun ağzındakiler kulübü kısacası!

Dünya ekonomisi şayet biraz büyük bir sarsıntı yaşarsa Türkiye'de derin bir ekonomik kriz kaçınılmaz hale gelir. Bu gerçekleşmediğinde bile Türkiye önmüzdeki dönemde büyümenin yavaşladığı, yatırımların durduğu, paranın değer yitirdiği, işçi, emekçi ve yoksulun eskisinden de daha fazla zorlandığı bir dönemden geçecektir. İşçi sınıfının şimdiden yığınak yapması gerekiyor.

Sungur Savran

Koç testi

Gramsci Ekim devriminin hemen ertesinde yazdığı ünlü bir yazısında ("Kapital'e Karşı Devrim") abartılmış, ama çok önemli bir gerçeğe parmak basan bir gözlem yapar: "Rusya'da Marx'ın *Kapital*'i proletaryadan ziyade burjuvazinin kitabıydı. *Kapital*, Rusya'da bir burjuvazinin, bir kapitalist dönemin, Batı tipi bir ilerlemenin zorunlu olduğunu gösterecek hayati kanıtı..."

Rusya'da önce "legal Marksistler" diye bilinen, sonradan bütünüyle liberalleşen bir ekolün, en başta Pyotr Struve'nin Marx'ı kullanım tarzını anlatmak bakımından bütünüyle doğrudur bu. Solda liberalizme yatkın kalemlerin bu Marksizm kullanımı, şimdi öyle anlaşılıyor ki liberalizmle hiç ilgisi olmayan yazarların da alet edevat kutusunun bir parçası olmuş.

Türkiye solunun neredeyse tamamının saygıyla andığı şahsiyetler vardır. Taner Timur da son yıllarda felsefe, tarih ve siyaset teorisi alanında adım adım bunlardan biri haline geldi. Ne var ki, bu tür konular insanları daha da sorumlu davranmaya mecbur kılar. Bir Taner Timur yakıcı bir sorun konusunda köşeli bir fikir belirttiğinde, daha genç kuşaklar, bu fikri bir "üstat" tarafından ifade edilmiş, ağırlığı olan, aksine bir argüman olmadıkça doğru olan bir düşünce olarak kabul edecektir. Örnek düşünür olmak insana istemediği kadar ağır bir yük ve görev yükler.

Taner Timur Mustafa Koç'un ölümünü neredeyse bütün Koç ailesinin geçmişini temize çıkarmak için bir vesile olarak kullanmış. "Koç Ailesi'nin 'Saga'sı ve Bir Koç'un Ölümü" başlığını taşıyan bir yazıda, Timur büyük ölçüde Vehbi Koç'un anılarından, biraz da kendi hatırladıklarından hareketle, hem dedeye, hem de toruna epey bir övgü yapıyor.

Dedeyi bırakıyoruz, toruna geliyoruz. Taner Timur Mustafa Koç hakkında duyduklarını tekrarlıyor: "Sevecenmiş, kalendermiş, halka yakınmış ve en önemlisi de laik bir cumhuriyetçi, samimi bir Atatürkçü imiş; yakınları onu böyle anlatıyorlar." 20. yüzyılın en büyük tiyatro yazarı Bertolt Brecht, güncesine düştüğü bir notta yine dâhiyane bir gözlemde bulunuyor. Kelime kelimesine tekrarlamayacağım ama meali şöyle: "Psikanalizin büyüklüğünü şurada görebiliriz ki, burjuvazinin dahi bir ruhu olduğunu kanıtlamıştır." "Sevecen"... "Kalender"... "Halka yakın"... Mustafa Koç'un dahi bir ruhu varmış demek ki! Ama bu onun tarihteki yerini nasıl değiştiriyor?

Taner Timur Mustafa Koç için tarihin, pardon kendi hükmünü veriyor: "Mustafa Koç son yolculuğuna çıkarken, daha çok, bir karşı-devrim ortamında zulme direnenlere yardım eden yönüyle anımsanmalı diye düşünüyorum. Bir Haziran günü, bir 'kalender' iş adamı olarak 'çapulcu'ların yaralarını sararken..." Neredeyse, Florence Nightingale Çanakkale'de Mustafa Kemal'in yaralarını tedavi ediyor! Ne kadar romantik! Aynı zamanda uç derecede siyasi: "Bir karşı-devrim ortamında zulme direnenlere yardım eden" biri. Mustafa Koç neredeyse devrimci bir tarihi şahsiyet olacak. Taner Timur acaba Ali Koç bu dünyadan ayrılınca kendisinin "kapitalizmin bir eleştirmeni" olarak mı hatırlanmasını uygun bulurdu? Metot bu mudur?

Türkiye'de sol, hatta kendini Marksist olarak gören aydınlar dahi Marksizmi yalnızca bir bilim olarak görmekte ısrarlı. Marksizm tarihe tepeden bakan, soğukkanlı önermelerle bir düşünce sistemini ortaya koyan bir bilimsel akım onlara göre. Bu işte Gramsci'nin Rusya'da Marksizmin gördüğü işlevi anlatırken üzerine gittiği anlayış.

Bu Marksizm değildir! Bu Hegel'ciliktir! Taner Timur Türkiye'nin genç sosyalistlerine Althusser ve Sartre ve Habermas ve diğerleri konusunda çok özlü bilgiler veriyor. Marx ve Engels'in Osmanlı'yı nasıl gördüğünü güzel anlatıyor. Bu çalışmalarını çok değerlidir. Ama pratiği merkezine almayan, sınıf mücadelesinin kılavuzu olmayan, proletaryanın burjuvaziye kinini içermeyen bir somut analiz Marksizm adını hak etmez. Marksizm önce dışarıda "soğukkanlı" ve "tarafsız" hazırlanan, neden sonra bir reçete gibi sınıf mücadelesine dışarıdan verilen bir düşünce sistemi değildir. Teori-pratik birliktir!

Koç Holding ve elbette onun üçüncü kuşak yöneticisi Mustafa Koç, Türkiye kapitalizminin işçi sınıfının sömürsüne dayanan hâkimiyetinde merkezi rol oynamış aktörlerdir. Kapitalist sınıf ile işçi sınıfı arasındaki mücadelenin toplumun varoluşunda ve gelişiminde belirleyici olduğunu düşünen herkes, demektir ki bütün Marksistler, Mustafa Koç'u, her türlü ayrıntıdan önce bu özelliğiyle düşünür, bu özelliğiyle hatırlar.

Marksistlerin ve sınıf bilincine sahip işçilerin hatırlayacağı sadece, daha altı ay önce Bursa'dan başlayarak bütün Türkiye'ye yayılan fiili metal grevi karşısında TOFAŞ ve Ford Otosan'da Koç'un ne kadar çok işçiyi işten attığıdır. Koç Holding'in "sagası"nın merkezinde 12 Eylül öncesinde Türkiye'nin en militan ve güçlü sendikası Maden-İş'e karşı verdiği mücadelenin yattığıdır. 12 Eylül'de asker silahını DİSK'in üzerine doğrultmuşken Maden-İş'in yerine Türk Metal denen sarı gangster sendikasını geçiren sürecin merkezinde de onlar vardır.

Türkiye'de kapitalizme karşı olan, Mustafa Koç'un arkasından "nasıl bilirdiniz?" sorusuna "işçi sınıfına sorun" diye cevap verir.

Üniversite kuşatmaya ve cadı avına karşı direnecek!

Barış İçin Akademisyenler Grubu'nun (BAK) "Bu suça ortak olmayacağız" başlıklı bildirisini üzerine Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın hedef gösteren açıklamaları sonucunda adeta bir cadı avı başladı. Erdoğan'ın göreve çağırıldığı savcılar hareketine geçti. Bolu ve Kocaeli başta olmak üzere bir dizi savcı Erdoğan'dan aldığı talimatı akademisyenleri ezmek üzere yorumladılar ve gece yarısı ev baskınlarıyla bildiriye imzalamış bilim insanlarını gözaltına aldılar. Daha sonra Bolu savcısı Erdoğan'ın daha fazla gözüne girmek, akademisyenleri tümenden susturmak için bildirin fikir hürriyeti kapsamında değerlendirilmesini savunan bir başka bildiriye imza atan akademisyenlerin de evlerini bastırdı.

Erdoğan'ın çağrısıyla hareket eden diğer bir grup rektörler oldu. İçişleri Bakanı Efkan Ala ile toplantı yaparak saldırı planlarını hazırlayan rektörler, 12 Eylül'ün üniversite özerkliğini YÖK aracılığıyla ortadan kaldıran gericiğini bir üst düzeye taşıyarak üniversiteyi doğrudan hükümete hatta İçişleri Bakanlığı'na bağlamış oldular. Ardından soruşturmalar yağmaya başladı. Onlarca akademisyen soruşturmanın sağlıklı yürütmesi sözde gerekçesiyle tedbir görevlerinden uzaklaştırıldı.

Havuz medyası ağzından köpükler saçarak akademisyenleri hedef gösterdi. Faşist gruplar akademisyenler aleyhinde kampanyalara başladı. Bilim insanlarının odalarının kapılarına kırmızı işaret-

ler kondu ki biz kapılara konan bu işaretleri Maraş katliamından çok iyi tanıyoruz. Sedat Peker de durumdan vazife çıkartanlardandı. Daha önce Erdoğan'a destek olmak için Rize'de yaptığı mitingde söylediği "oluk oluk kanlarını akıtacağız" lafını "akan kanlarınızda duş alacağız" sözleriyle bir kademe daha yükselterek cadı avının terör ayağını oluşturma görevini üstlendi.

Erdoğan'ın başlattığı cadı avı, Sur'da, Cizre'de, Silopi'de ilan edilen sokağa çıkma yasağına benzer şekilde ilan edilmiş bir söz söyleme yasağı ile birlikte yürütülüyor. Erdoğan ve AKP "hayalet seçim"de elde ettikleri tek başına iktidarlarının karşısında ilk günden itibaren direnen bir üniversite bulmuşlardı. 1 Kasım

öncesi acaba seçimden koalisyon çıkar mı ümidiyle AKP'ye muhalefet dozunu arttıran burjuva medyası 1 Kasım'ın ardından derhal çark etmiş, cemaat teslim bayrağını çekmişken ODTÜ'den İTÜ'ye, İstanbul Üniversitesi'nden diğerlerine, üniversite öğrencileri "direnmeye devam" dedi. Erdoğan ve AKP bu gerçeği gördü. AKP'nin bir Ankara milletvekili, olacağını şu sözlerle önceden haber veriyordu: "Cizre'ye nasıl girildi, Silopi'ye nasıl girildi. ODTÜ'ye de öyle girilir."

Ama üniversite direnmeye

devam ediyor. Direnişin geleceğini ise ODTÜ haber veriyor. ODTÜ'de yapılan basın açıklamasında Erdoğan'ın müstemleke aydını suçlamasını kendisine iade eden üniversite emekçileri bildirilerini şu cümlelerle bitiriyor: "Burası ODTÜ, ODTÜ anti-emperyalisttir. Vietnam kasabı ABD Büyükelçisi Kommer'in arabası burada yakılmıştır. Bilimi satan savaşçıların da olsa, Başbakan da olsa, Cumhurbaşkanı da olsa ODTÜ'de yeri olmadığını en iyi siz bilirsiniz!"

ODTÜ ve İstanbul'dan Erdoğan'a anti-emperyalist cevap

19 Ocak Salı günü ODTÜ Eğitim-Sen ve ODTÜ öğrencileri yerleşkede düzenledikleri basın açıklaması ile üniversitelerin kuşatılmasına karşı bir eylem gerçekleştirdiler. Öğle arasında öğrenciler Hazırlık binası önünde, emekçiler Fizik bölümü binası önünde buluşarak Rektörlük'e yürüdüler. Sloganlar eşliğinde açıklamanın yapılacağı yere gelen emekçiler ve öğrenciler adına iki ayrı basın

metni okundu. Oldukça naif bir biçimde insan hakları ihlallerinin bitmesini isteyen ve barışı savunan akademisyenlerin girişiminin Sultanahmet patlamasını bir kınama ile geçiştiren Erdoğan'dan 12 Eylül'ü aratmayacak bir tepkiyle karşılaştığımızın vurgulandığı açıklamada, akademisyenlere hakaretler ve tehditler yağdırıldığı, imzalarının açıktan hedef gösterildiği ve "hain", "mandacı", "müstem-

leke aydını" olmakla suçlandığı belirtildi.

Müstemleke zihniyetine sahip olma suçlaması karşısında Eğitim-Sen'in açıklamasında şu ifadeler yer verildi: "Akademisyenleri mandacı ve müstemleke zihniyetine sahip olmakla karalayan Erdoğan'a cevabımızdır. Ortadoğu'yu bombalayan ABD ve koalisyon uçakları üniversite yerleşkelerinden değil İncirlik

Üssü'nden kalkmaktadır. Siyonist İsrail'in beçliliğini bu metne imza atan aydınlar değil sizin kurduğunuz füze kalkanı ve radar sistemi yapmaktadır. NATO adına Rusya uçağını düşüren, akademisyenlerin sözleri değil sizin emirlerinizdir. Ülkeyi Vahhabi Suud Hanedanı'nın çıkarları uyarınca mezhep savaşına sürükleyen üniversite emekçileri değil bizzat sizsiniz. Temasta olduğumuz, durumu gözlemlemek üzere davet ettiğimiz ve bir imza metni ile 'DAİŞ'e yardım ve yataklığa son! Kürtleri ezmeyi ve katletmeyi durdurun!' diyen uluslararası aydınlar emperyalizmin Irak işgaline ve 1 milyon insanın ölümüne karşı çıkanlardır. Bu uluslararası aydınlar savaşı durdurmak için çabalarken sizler o sırada TBMM'yi savaştan pay kapmak için tezkere imzalamaya ikna ediyordunuz. Şu durumda mandacı, sömürge taraftarı, müstemleke zihniyetine kim sahipmiş bakalım. Burası ODTÜ, ODTÜ anti-emperyalisttir. Vietnam kasabı ABD Büyükelçisi Kommer'in arabası burada yakılmıştır. Bilimi satan savaşçıların da olsa, Başbakan da olsa, Cumhurbaşkanı da olsa ODTÜ'de yeri olmadığını en iyi siz bilirsiniz!"

ODTÜ'deki eylemin ardın-

dan İstanbul'da Eğitim-Sen'in 6 No'lu Üniversiteler Şubesi de bir açıklama yayınlayarak Erdoğan'ın "müstemleke aydını" suçlamasına yanıt verdi. Erdoğan'ın ABD emperyalizmi ve İsrail Siyonizmi ile kurduğu kirli ilişkileri teşhir eden Eğitim-Sen 6 No'lu Yürütme Kurulu'nun bildirisini şu ifadelerle sona erdi: "Bizler ODTÜ'de Sinan Cemgil'lerin, Mahir Çayan'ların, İstanbul Üniversitesi'nde Deniz Gezmiş'lerin, İTÜ'de Vedat Demircioğlu'nun mirasçlarıyız. Siz ise kanlı pazarları tezgâhlayan, 6. Filoyu protesto eden devrimci gençlere saldıran, katleden geleceğin taşıyıcılarıyız. Bugün de aynı kanlı mirasın taşıyıcıları olarak üniversitelere saldırıyorsunuz. Türkiye NATO üyesi kaldıkça, ülkedeki emperyalist üsler varlığını sürdürdükçe ve iktidarınız Ortadoğu'da emperyalizmin ve Siyonizmin kanlı oyunlarına ortak olmaya devam ettiği müddetçe bu konuda söyledikleriniz ve söyleyeceğiniz hiçbir kelimenin kıymeti yoktur. Bu memleketteki en ala 'müstemleke siyasetçileri' olan sizleri, Türkiye'nin barış ve kardeşlik isteyen bunun için bedel ödemeyi göze alan aydınlarını 'müstemleke aydını' olarak karalamaktan men ederiz."

Sur, Cizre, Silopi ve Nusaybin'den sonra üniversiteler de kuşatma altında! Kuşatmayı kıracağız! Üniversiteyi savunacağız!

Erdoğan, Sultanahmet'te DAİŞ'li teröristlerin canlı bomba ile gerçekleştirdiği katliamın ardından lafın gelişi bir kınama yaptıktan sonra esas konuya geçti ve barış isteyen akademisyenlere saldırdı, hakaret etti. Erdoğan ve AKP bunu hep yapıyor. Diyarbakır mitinginde DAİŞ bomba patlattıktan hemen sonra alana tomlarından saldırdılar. Suruç'ta gençlerin katledilmesinin ardından Suruç şehitlerini anan her eyleme saldıran da, Ankara katliamında yaralıların üzerine gaz bombası atıp DAİŞ'in katliamını tamamlayan da onlardı. Nihayet yine bir DAİŞ saldırısı sonrası, 40 saniyelik DAİŞ kınamasının ardından 10 dakika boyunca tehdit edilen, hakarete uğrayan, hedef gös-

terilen yine bu ülkenin muhalif tutum alan akademisyenleri oldu.

12 Ocak sabahı itibarıyla 1218 akademisyenin imzaladığı bildiri son derece barışçı, devletin bölgede gerçekleştirdiği katliama ve sürgünlere karşı çıkan, insan hakları ihlallerinin cezalandırılmasını talep eden bir metindi. Metin gerçeklerden bahsediyordu. Sur'da, Cizre'de, Silopi'de çocukların, kadınların, yaşlıların katledildiği bir sır değil. Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın açıkladığı rakamlara göre 5 ay içinde 29'u kadın 32'si çocuk 24'ü 60 yaş üstü olmak üzere en az 162 sivil öldürüldü. TBMM'ye ölen sivillerle ilgili soru önergeleri verildi. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından

verilen talimatlarla okullar kapatılıp öğretmenler bölgeyi terk etmeye zorlandı. Bu okullarda mevzilenen askerler sınıflardaki tahtalara ırkçı ve saldırgan sloganlar yazdı. Sokak duvarlarına benzeri sloganlar yazan Esedullah Tim adlı kontra katil grubunun kim olduğu hâlen açıklanmadı. Tüm bunlar hiçbir hukuki dayanağı olmayan sokağa çıkma yasağı kararları gerekçe gösterilerek bizzat hükümet tarafından yürütülüyor. Akademisyenler bu gerçekleri ifade ettikleri, katliamlara ve sürgünlere karşı çıktıkları için hedef oldular.

Biz Barış İçin Akademisyenler Grubu'nun, tüm hukuksuzlukların, sivil ölümlerinin ve baskıların sorumlusu ve yürütücüsü olan hükü-

mete yaptığı soyut müzakere ve barış çağrısına ve bu hükümetten yol haritası oluşturması beklentisine katılmıyoruz. Metni bunun için imzalamadık. Ama şimdi ortaya bambaşka bir yol haritası, 12 Eylül'e yaraşır bir "yol haritası" çıktı. Soruşturma tehditleri, istifaya çağrılar, yandaş basın yayın organlarında hedef göstermeler başladı. Erdoğan, AKP iktidarı, YÖK ve rektörlükler akademisyenlerin karşısına ifade hürriyetini hiçe sayan, üniversiteyi baskı altında tutmayı ve sindirmeyi hedefleyen, 12 Eylül'ü aratmayan bir yol haritasıyla çıktılar. Sur, Silopi, Cizre ve Nusaybin'den sonra üniversiteleri de kuşatma altına aldılar.

Saldırlara karşı direneceğiz, fi-

kir hürriyeti ve örgütlenme özgürlüğüne sahip çıkıyoruz. Tüm üniversite bileşenlerini sendikal ve siyasal temelde örgütlenmeye, örgütlerimizle sahip çıkmaya ve saldırılara karşı örgütlü şekilde mücadele etmeye çağırıyoruz. Söz konusu metne imza atan tüm akademisyenlerle dayanışma içerisindeyiz. Kürt halkının haklı mücadelesine üniversitelerdeki direnişimizi katacağız! Öğrencisi, emekçisi, akademisyeni ile omuz omuza verecek ve kuşatmayı kıracağız! Üniversiteyi savunacağız!

**Devrimci İşçi Partili
Üniversite Emekçileri**

13 Ocak 2016

Devlet sivilleri öldürmüyor mu?

Devlet sivilleri öldürmediğini iddia ediyor. Aynı devletin valisi Ali İsmail Korkmaz'ı kendi arkadaşlarının öldürdüğünü, yine aynı devletin polisi bir ev baskınında keyfi şekilde göğsünden vurulduğu kamera görüntüleriyle belirlenen Dilek Doğan'ın da kendilerine saldırdığını iddia etmişti.

Türkiye'nin doğusunda sokağa çıkma yasakları eşliğinde kuşatma altına alınmış Sur ve Cizre gibi ilçelerde barikat savaşları yaşanıyor. Diyarbakır'ın Sur ilçesinde 2 Aralık'ta ilan edilen sokağa çıkma yasağı 11 Aralık'ta 17 saatlik bir ara verildikten sonra aralıksız devam ettiler. Bu anlamda kuşatma iki aylık süreyi aştı. Şırnak'ın Cizre ilçesinde ise 7 Aralık'ta ilan edilen sokağa çıkma yasağı askeri kuşatma ve barikat savaşları ile birlikte devam ediyor. Silopi'deki sokağa çıkma yasağı ise 39. gününde gece boyu sokağa çıkma yasağına dönüştürülmüş şekilde sürdürülüyor. İlan edilmemiş bir sıkıyönetim yaşanıyor.

AKP iktidarı ve askeri kaynakların iddialarına göre sivillere zarar vermemek için azami özen gösteren silahlı kuvvetler bu sebeple çok yavaş ilerleyebiliyor. Oysa bu yavaşlığın sebebinin sivillere özen gösterilmesinden ziyade kuvvetli bir direnişle karşılaşılmasından kaynaklandığı anlaşılıyor. Zira Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın (TİHV) sürekli güncellenen verileri kuşatma altındaki bölgelerde ölen çok sayıda sivil olduğuna işaret ediyor. TİHV'nin açıklamalarına göre Sur, Dargeçit, Cizre, Silopi ve Nusaybin'de en az 113 sivil öldürüldü. Bunlardan 19'u çocuklardan, 17'si ise 60 yaş üstü

sivillerden oluşuyor. Bir bebek anesinin karnında kurşunla vurularak öldü. Ölen sivillerden 40 kişi kendi evinin içinde öldürüldü. Bu insanlar top mermisi isabet etmesi, evlerin silahlı taranması sonucunda ya da sokağa çıkma yasağı dolayısıyla sağlık hizmetine ulaşamadığı için yaşamını yitirdi. İktidar sürekli barikatlardan, hendeklerden ve buralarda yaşanan silahlı çatışmalardan bahsediyor ancak barikat ve hendeğin olmadığı bölgelerde yapılan protesto eylemlerinde de üçü Diyarbakır'da biri de Nusaybin'de olmak üzere dört insan polisin ateş açması sonucu katledildi.

CHP'nin Diyarbakır'a gönderdiği heyetten Hatay milletvekili Hilmi Yarıyıcı ve İstanbul milletvekili İlhan Cihaner yukarıda çizdiğimiz tabloyu doğrulayan açıklamalarda bulundu. Onlar da 1 yıllık bir zaman zarfında 135'i Nisan ayında kabul edilen iç güvenlik yasasından sonra olmak üzere toplam 157 sivilin öldürüldüğünü açıkladı. Sur'da yaşanan zorunlu göç olgusuna da işaret eden milletvekilleri nüfusun 24 bin'den 2 bin'e kadar düştüğünü açıkladı.

Polisin silah kullanmaktaki keyfi tutumu en son Cizre'de yaralıları ve cenazeleri tahliye etmek için bölgeye giden elinde beyaz bayraklarla yürüten insanlara açılan ateşin, yine polisin açtığı ateşte yaralanan İMC TV kameramanı tarafından belgelenildi. Bir gazetecinin kendisi yaralandığı hâlde kahramanca yaşananları belgelemesi halkı gerçeklerle buluşturdu. Nihayet Cizre'de yine top atışıyla yıkılan bir binanın bodrumunda mahsur kalan 29 kişi ambulansların bölgeye ulaştırılmamasıyla devlet

tarafından adeta ölüme terk edilmiş durumda. Bu 29 kişiden, 29 Ocak itibarıyla altısı öldü ve beş kişinin de durumunun kritik olduğu belirtildi. Bodrumda mahsur kalan Mahmut Yavuzer, canlı yayında telefonla ne zaman ambulanslar gelse top atışlarının başladığını anlattı. Bodrumda yan yana yatan yaralıların resimleri basına yansdı.

Tüm bunlar devletin, sivillerin zarar görmemesi için azami dikkat gösteriyoruz söyleminin gerçekle ilgisi olmadığını ortaya koyuyor. Nitekim "Mustafa Kemal'in askeri" olmaktan son dönemde "Tayyip Erdoğan'ın askeri" olmaya terfi etmiş olan Doğu Perinçek bu gerçeği şu sözlerle ağızından kaçırdı: "Savaş koşullarında böyle şeyler olur!" Eğer böyle şeyler savaşta oluyorsa o hâlde barikat da, hendek de savaşın bir başka gerçeğidir! Türkiye İnsan Hakları Vakfı gibi Genelkurmay Başkanlığı da her gün güncellenen verileri açıklıyor. Genelkurmay, internet sitesinin önemli yurt içi olaylar bölümünde verdiği bilgilerde sürekli "etkisiz hâle getirilen terörist" sayısı yayımlıyor. Ancak bu siteden yayınlanan bilgilerde öldürülen sivillerden haber yok. Ya bu insanlar yok sayılıyor ya da ana akım medyada her gün yapıldığı gibi onlu yaşlarında çocuklar ve yetmişlerini geçmiş yaşlılar "terörist" olarak yaftalanıyor.

Gerek Başbakan gerek Cumhurbaşkanını gerekse de diğer hükümet yetkilileri ile onların destekçisi medya organları devletin sivilleri öldürmediğini iddia ediyor. Aynı devletin valisi Eskişehir'de dövülerek öldürülen Ali İsmail Korkmaz'ı kendi arkadaşlarının öldürdüğünü söylemişti. Armutlu'da bir ev baskınında polis tarafından keyfi şekilde katledildiği kamera görüntüleriyle ortaya çıkan Dilek Doğan'ın da önce polise saldırdığı ve silahını almaya çalıştığı iddia edilmişti.

Tüm bunlar barikat ve hendek olmadığında da devletin insanları katlettiğinin en açık kanıtları olarak karşımızda dururken, Sur'un, Cizre'nin, Silopi'nin gençleri barikatların arkasında "biz öz savunma yapıyoruz" dediklerinde bu insanların karşısında ne söylenebilir?

Yılmaz Tan

Devletin ekmeğini kim yiyor?

Kısa bir süre önce Barış için Akademisyenler Grubu'nun bini aşkın imzayla yayınladığı bildiri, son aylarda Kürt illerinde sürdürülen savaşın bir an evvel sona erdirilmesine dönük bir barış çağrısıydı. Devlete en kısa zamanda yeniden müzakereye dönük bir yol haritası çizmesi öneriliyordu. Bu köşenin yazarının da dâhil olduğu bazı üniversite emekçileri ise bu bildiriye, metnin politik açıdan içerdiği sorunlar nedeniyle imzalamamışlardı. Gelgelelim Erdoğan'ın başını çektiği ve ülkenin politik ortamına hızla sirayet eden abluka ve linç girişimleri karşısında bu metni imzalayan tüm akademisyenleri sahiplenen bir savunma hattını oluşturmaya elimizden geldiğince destek verdik; veriyoruz.

Biz bu yazıda başka bir noktaya, bildiriye Erdoğan'ın gösterdiği tepkide ortaya çıkan bir yaklaşıma, dikkat çekmek istiyoruz. Akademisyenlerin imzaladığı bildiriye tepki gösterirken Erdoğan iki yerden saldırdı. Bir taraftan "müstemleke aydını" diyerek imzacıları "hain" olmakla suçladı; öte yandan "hem milletin birliğini bozmaya çalışacaksınız, hem elinizi kolunuzu sallayarak devletten aldığınız maaşla hayatınızı sürdürüceksiniz, o günler geride kaldı" dedi. Daha sonraki konuşmasında ise "bu devletin ekmeğini yiyip de düşmanlık eden herkes en kısa sürede hak ettiği cezaya çarptırılmalıdır. Hiçbir kurumumuzda milletinin birliğini karşı olan kamu çalışanı olamaz. Böyle bir duruma müsaade edemeyiz" dedi. İzan sınırlarını aşan "müstemleke aydını" ifadesine gerek ODTÜ'lü üniversite emekçilerinin yayınlanan destek metniyle (<http://gercekgazetesi.net/haberler/odtuden-akademisyenlere-saldiran-erdogana-cevap>) gerekse de Eğitim-Sen'in İstanbul üniversiteler şubesi tarafından yayınlanan metniyle (<http://www.egitimsenistanbul6.org/13-duyurular/77-mustemleke-aydini-suclamasini-iade-ediyoruz>) cevap verildi. Biz özellikle "devletin ekmeğini yiyip de..." ifadesinde karşılığını bulan bakış açısının üzerinde durmak istiyoruz.

Metni imzalayan her akademisyen ve/veya aydın devlet üniversitesinde görevli olsa da olmasa da nihayetinde bir kamu hizmeti görmektedir, bilimsel bilgi üretiminde toplumun genel faydasını gözetmekle yükümlüdür. Hükümetin izlediği politikaların ya da patronların çıkarlarının toplumun büyük çoğunluğunun faydasına olmadığı durumlar söz konusu olabilir; sıklıkla da olur. Bu durumda bilim insanları sırf devlette çalışıyorlar diye sesini çıkarmayacaklarsa, toplumsal sorumluluklarına göre değil "sahibinin sesi"ne göre hareket ediyorlar demektir. Nasıl bir doktor kanser gördüğü yerde sarılık diyemezse, nasıl bir sosyal bilimci örneğin İsrail'in Filistin halkına yaşadığı mezalim karşısında suskun kalamazsa, Kürt sorunu gibi bu ülkenin halklarını doğrudan ilgilendiren can alıcı bir sorunda da aydınların daha özgürlükçü çözüm olanaklarını tartışmaya açması, bu ülkenin emekçileri ve ezilenlerinin gelecekleriyle ve genel çıkarıyla doğrudan ilgilidir. Asıl bu sorumluluktan kaçanları mahkûm etmek gerekir. Bu, meselenin bir boyutudur.

Sorgulanması gereken diğer bir boyut ise "işveren-devlet" tavrıdır. Biz Erdoğan'ın bu işveren edasının çeşitli liberal/sol liberal aydın çevrelerinin çoğu politik sorunda başvurdukları "devlet aklı" ile açıklanamayacağı kanaatindeyiz. Zira burada Erdoğan'ın kamu çalışanı akademisyenlere tepkisi öyle sanıldığı gibi devletin yurttaşlarını kul gibi görmesinin değil; onları adeta bir işveren, bir patron gibi görmesinin ürünü. Bu noktayı gözden kaçırmamalıyız. Aslında Erdoğan bunu kısa bir süre önce "ülkeyi bir anonim şirket gibi yönetmek istiyorum" diyerek açıkça ifade etmişti. Erdoğan'ın bu tepkisi, ta Özal döneminden beri "memurlar yan gelip yatıyorlar, verimli çalışmıyorlar" diyen, özelleştirmeci, kamu çalışanlarını bir maliyet unsuru olarak gören, günümüzde de 657 sayılı yasağı değiştirerek memurların iş güvencesine göz dikmiş olan, patronların bakış açısının ürünü bir tepki. Erdoğan ve AKP hükümetleriyle doruğa çıkmış bulunan, kamusal hizmetleri "sermaye aklı"na, kâr mantığına teslim etmeye dayalı işveren-devlet tavrı bu meselede de bir kez daha su üstüne çıkmıştır.

Üniversite emekçilerinin maaşı da, diğer memurlar gibi devletin vergi gelirlerinden ödenmektedir. Türkiye Cumhuriyeti devletin vergi gelirlerinin yüzde 70'ine yakını ise daha ücreti eline geçmeden gelir vergisi kesilen işçiler, emekçiler ödemektedir. Buna karşılık şirketler devlet gelirlerinin yüzde 30'unu ödemektedir, ama kamu harcamalarının çoğu onların kasalarına akmaktadır. Daha öncekiler gibi AKP hükümeti de "milletin parasını", yani kamunun kaynaklarını istihdam yaratan sosyal harcamalar (eğitim, sağlık, sosyal güvenlik vb.) için harcamak yerine batan şirketleri kurtarmada, kamu bankalarından "yandaş" medya şirketlerine reklam vererek kaynak akıtmada, emniyet, diyanet ve örtülü ödenek bütçelerini kat kat artırmada kullanırken, işçiden kesilen paralarla biriktirilen fonlar sermayenin hizmetine sunulurken kimse "devletin ekmeğini yiyenler" edebiyatı yapmıyor. Başka türlü ifade edersek; kamusal hizmeti, yani "devletin" ekmeğini üretenler işçiler, memurlar; ama ekmeğin çoğunu yiyenler patronlar ve işbirlikçi hükümetler! HDP eşbaşkanı Demirtaş'ın da kendine özgü üslubuyla söylediği gibi "para kimdeyse devlet onun devleti olmuş"sa (Milliyet, 21.07.2015), bir kamu çalışanı olarak "akademisyen" in de daha özgür bir toplum için çözüm üretebilmesinin ancak "devlet aklı"ndan çok "sermaye aklı" ile hesaplaşmakla mümkün olduğunu bu bildirin başına gelenler bize tekrar hatırlatıyor.

Dünya kazan devrim kepçe

Tunus'ta işsizler iş derdinde, burjuva politikacıları iktidar yarışında!

14 Ocak Arap devriminin tetikleyicisi olan Tunus devriminin zafere ulaşmasının 5. yıldönümü idi. O devrimi başlatmış olan genç işsizler, sanki bu yıldönümünü beklemiş gibi, Ocak ayının ikinci yarısında aynen devrim ilk patlak verdiğinde olduğu gibi işsizliğe karşı ayağa kalktı. Önce ülkenin "iç" olarak anılan yoksul bölgesindeki Kasrin kentinde bir genç hayatını yitirdiği için olaylar alevlendi. Bu da beş yıl önceki Tunus devrimiyle tıpatıp benzeşiyordu: hatırlanacağı gibi, 2010 sonunda Sidi Bu Zeyd kentinde Muhammed Buazizi adındaki bir gencin seyyar sebze-meyve arabası belediye memurlarınca devrilip imha edilince Buazizi protesto için kendini yakmıştı. Bu, özellikle ülkenin en geri bölgelerinde kaybedecek hiçbir şeyi olmadan yaşayan gençliği harekete geçirmişti. Şimdi de öyle oldu: protestolar kentten kente yayıldı, 13 ilde büyük mücadeleler verildi.

Tunus devrimi (devrim yaşanan diğer ülkelerden, devrimin en güçlü olduğu Mısır'dan bile) avantajlı biçimde hiç olmazsa Bin Ali diktatörlüğü yerine burjuva sınırlar içinde bir demokratik rejimi yerleştirmiş olsa bile, devrimin esas büyük dina-

miği olan yoksul sınıfların iş ve yaşanabilir bir hayat standardı talebine cevap vermekten uzak kalmıştır. Hatta denebilir ki işçiler ve genç işsizler açısından ekonomik durum daha da kötüleşmiştir. 2010'da (yani devrimin başlamasından hemen önce) %12 olan işsizlik oranı 2015'te %15,2'ye yükselmiştir. Tunus basını son beş yıl içinde halkın satın alma gücünün yüzde 40'lık bir gerileme gösterdiğini belirtiyor!

Şimdi protesto eylemleri durulmuş bulunuyor. Ama Tunus diken üstünde! Parlamento, basın, siyasi partiler, sendikalar herkes işin aciliyetinin farkında. Ne var ki Tunus burjuvazisinin güçleri işçi sınıfının sorunlarına çözüm bulmaktan aciz. Devrimden beri başa geçen bütün hükümetler, var olan sosyo-ekonomik durumun devamına hizmet etmiş bulunuyor. Üstelik siyasi düzeyde ortaya çıkan gelişmeler, ülkenin yakında yine yönetilemez hâle gelmesine yol açacak türden.

Tunus, Mısır'da General el Sisi'nin Bonapartist yönetimi 2013 ortalarında Müslüman Kardeşler'in (İhvan) seçilmiş cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'yi devirdikten ve binlerce taraftarını öldürdükten sonra, farklı ve daha uzlaşmacı bir yola girmişti. Ocak 2014'te, devrimden üç yıl sonra, bir uzlaşma anayasası kabul edildi. İhvan'a yakın en Nahda (Uyanış) partisi iktidarı paylaşmaya razı oldu. Ekim ayında yapılan başkanlık seçimini ise tam da en Nahda'nın önünü kesmek için kurulmuş olan Nida Tunes'in (Tunus'un Sesi) bugün 88 yaşında olan önderi Beci Kaid es Sebsi kazandı. Nida Tunes, Halk Temsilcileri Meclisi (ARP) olarak adlandırılmış olan parlamentoda da birinciliği en Nahda'dan kapmıştı. Ama tek başına hükümet kuramadığı için en Nahda'ya pek az bakanlık verilen bir koalisyon hükümeti kuruldu.

Ne var ki, 88 yaşındaki karizmatik liderin yakında sahneden çekilmesinin kaçınılmaz olması, en Nahda içinde bir miras

kavgasını tetiklemiş durumda. Partiye yaşlı politikacının siyaset dışından gelen oğlu Hafız Kaid es Sebsi el koymaya girişince, liderliğe en güçlü aday olan parti başkanı Muhsin Marzuk partiden kopuyor. Ortaya çıkan kargaşada başka eğilimde milletvekilleri de partiden kopmaya başlıyor. 22 milletvekili "el Hurra" (Özgür) adlı ayrı bir grup kuruyor. Son günlerde, tam da toplumsal çalkantı başlarken 6 milletvekili daha kopuyor. Bu, mecliste dengeleri değiştiriyor. Nida Tunes'in milletvekili sayısı kopmalardan sonra 86'dan 58'e düşüyor. Oysa en Nahda'nın 69 milletvekili var. Böylece uzun bir aralıktan sonra en Nahda yeniden Tunus'un birinci partisi hâline geliyor. Bunun anlamı, gelecekte İslamcı kamp ile laik kamp arasında sert mücadelelerin yeniden başlayabileceğidir. İşin acı yanı Tunus Genel İşçi Konfederasyonu'nun (UGTT) tutumu. Bu örgüt, Arap dünyasında kutuplaşmanın engellendiği tek ülke olan Tunus'ta 2014'te ulusal uzlaşma sürecine, bir sınıf işbirliği yaklaşımı içinde büyük katkıda bulunmuş olduğu için aralarında Tunus işverenler örgütünün bulunduğu üç başka örgütle birlikte geçtiğimiz yıl Nobel Barış Ödülü'ne layık görülmüştü. UGTT şimdi hükümetten acil önlemler istiyor, işveren örgütünden ise özel sektör işçileri için önemli bir ücret artışı derhal kopartmış görünüyor. Ama öte yandan da sınıf işbirliği dilini aynen devam ettiriyor! 2010-2011 Tunus devriminde önemli bir rol oynamış olan bu örgütün artık sınıf işbirliği politikasından kopup yeniden sınıf mücadelesine dönmesi elzem!

Tunus devrimi potansiyelini henüz tüketmediğini göstermiş durumda. Bu potansiyelin sınıf işbirliği yolunun terk edilmesi ve 2013'te katledilen sosyalist önder Şükrü Belaid'in (Chokry Belaid) savunduğu mücadele yoluna yeniden dönülmesiyle sonuçlanıp sonuçlanmayacağı zaman gösterecek.

Fransa: Öğretmenlerden taksicilere kitleler sokakta

Fransa, Ocak ayının son haftasını üç önemli grevle geçirdi. 26 Ocak'ta gerçekleşen hava trafik kontrol işçilerinin grevi, başta Paris havalimanları olmak üzere Fransa'nın bütün hava ulaşımını sarsarken, ülke çapında yaklaşık 400 uçuş, yani tüm uçuşların yüzde yirmisi iptal edildi. Aynı gün kamu emekçilerinin, maaşlarının arttırılması ve eğitim reformu olarak anılan yasa tasarılarının geri çekilmesi talepleriyle gerçekleştirdiği greve ise özellikle eğitim emekçileri yoğun şekilde katıldı. İlkokul öğretmenlerinin üçte biri greve giderken, bu oran Haut-Rhin, Haut-Garonne, Seine-et-Marne ve Seine-Saint-Denis illerinde yüzde elliye ulaştı. Bu bölgelerden Haut-Garonne Fransa'nın en büyük dördüncü şehri olan Toulouse'u da içeriyor. Paris'te ise ilkökuller öğretmenlerinin yüzde kırk beşi greve katılırken şehirde bulunan 662 ilkökuldan 51'i 26 Ocak günü kapılarını dahi açamadı! Kamu Hizmetleri Bakanı Marylise Lebranchu ise aynı gün yaptığı açıklamada memurların yüksek bir zam beklememesi gerektiğini söyleyerek adeta kamu emekçilerine meydan okudu.

Başta Paris olmak üzere birçok önemli Fransız şehrinin trafiğini durma noktasına getirerek Fransa gündeminin de ilk sıralarına yerleşen ise taksicilerin grevi oldu. Taksici grevleri Fransa'nın son yıllarda yabancılaşmış bir manzara. Başını Uber isimli Amerikan şirketinin çektiği, taksicilerin tabii olduğu birçok yasadan muaf olarak hemen hemen aynı işi yapan ve VTC kısaltmasıyla anılan şirketlerin piyasaya girmesi karşısında taksicilerin verdiği mücadele zaman zaman yaşanan patlamalarla dört senedir sürüyor. Çalışanlarına herhangi bir iş ya da sağlık güvencesi vermeyen VTC'lerin tüm sektörün taşeronlaşması yolunda bir adım olduğunu söyleyen taksiciler, sonuncusu 2015 Haziran'ında olmak üzere çeşitli kereler sokağa dökülmüş ve 2014 Ekim'inde VTC şirketleri için çalışan şoförlerin sokakta müşteri aramasının yasaklanması gibi çeşitli maddeler içeren bir yasanın çıkmasını sağlamışlardı. Yasanın hayata geçirilmediğini söyleyen taksiciler bu sefer Marsilya, Bordeaux, Toulouse ve Paris'te özellikle de havaalanlarının ve tren garlarının çevresini trafiğe kapayarak greve gittiler. Sadece Paris'te 2100 taksicinin greve gittiği ilk günde polis taksicilere saldırırken 24 taksici gözaltına alındı, bir taksici ise üzerine araba süren bir kişinin saldırısı sonrası hastaneye kaldırıldı. Taksiciler, yasanın uygulanmasının yanı sıra "Uber'in sözcüsü" olarak nitelendikleri Ekonomi Bakanı Macron'un istifasını talep ediyorlardı. Üç günlük grev boyunca katılım her gün bir önceki güne göre azalırken, çeşitli taksici sendikalarının, Başbakan Valls'la yaptıkları görüşmede kendilerine vaat edilen belirsiz önlemlere ikna olmaları, grevde ısrar eden son taksiciler ise polislin saldırması sonrası grev şimdilik bitmiş görünüyor. Fakat taksicilerin öfkesi yatışmış değil, dahası Cenevre'den ve İspanya'dan dayanışmaya gelen taksicilerin varlığı ve Uber'in tüm dünyada faaliyet yürüttüğü düşünülürse taksicilerin kavgasının Fransa sınırlarını aşarak devam etmesi mümkün.

Yunanistan:

Çipras'la olmadı, o zaman Çipras'a karşı!

Yunanistan Syriza ve Çipras'ın iktidara geçişinin birinci yıldönümünü yaygın grev ve eylemlerle karşıladı. Ocak'ta kemer sıkamaya son vereceği vaadiyle seçim kazanarak hükümet kuran ama Temmuz'da Avrupa Birliği'nin en sert planına, Üçüncü Memorandum'una teslim olan Çipras hükümeti protesto ediliyor. Somut konu, yeni emeklilik planı. Dünyanın bütün kapitalist ülkelerinde olduğu gibi, Yunanistan'da da AB ve hükümet birlikte emeklilik hizmetindeki bütçe açığının yükünü halkın sırtına yüklemeye çalışıyor.

En güçlü tepki köylülerden geldi. Traktörlerini alıp büyük kentlere inen köylüler birçok şehrin girişini kapattı. Atina-Korint otoyolu iki yerden bütünüyle bloke edildi. Selanik'te dört noktada toplam 2800 traktör şehrin giriş çıkışını engelleyecek şekilde "park edildi"! Ülkenin Bulgaristan ile sınır kapılarından birinde de geçiş engellenmiş durumda. Çiftçiler, Atina'nın orta yerinde Tarım Bakanlığı önünde halka bedava sebze ve meyve dağıtarak halkın gönlünü aldı. İnsanların bir avuç mandalina için birbirini ezmesi Yunan halkında yoksulluğun nerelere vardığının çarpıcı bir göstergesi oldu.

Köylülerin eylemleri en çok konuşulan

protesto oldu, ama işçi sınıfının birçok kesimi de harekete geçti. Denizciler 48 saatlik bir grev ilan ettiklerinden özellikle Yunan adaları için çok önemli olan yolcu vapurları limanlarda demirli kaldı. Sosyal Sigorta Kurumu'nun emeklilik fonu çalışanları greve gitti. Bu satırlar yazılırken yerel yönetim çalışanları sendikası da belediye binalarını işgal etmeyi planlıyordu. 4 Şubat için ise bütün sendikaların genel grev kararı var.

Bu grev ve işgallerin anlamı çok büyük. Yunan halkı 25 Ocak 2015'te Syriza'yı iktidara getirene kadar büyük mücadeleler ver-

miş, yaklaşık 15 genel grev düzenlemişti. Syriza hükümetiyle birlikte işler bir ölçüde hükümete havale edilmişti. Geçtiğimiz Temmuz ayında hükümetin kendi programına ihaneti ise moralleri çok bozmuş, halkta bir şaşkınlık yaratmıştı. Şimdi işçi sınıfı ve köylülüğün bu moralsizlik ve şaşkınlığı aşmaya yöneldiği görülüyor. Geleceğe daha umutla bakabiliriz.

Syriza'yı ihanetine rağmen desteklemeye devam edenlere, "Ne yaptın la bu Syriza size?" diye sorulara soruyoruz: grevcilerin mi yanındasınız, Çipras'ın mı?

Devrimci İşçi Partisi gerçekleri gözetliyor

Hrant Dink'in resmi görevli katilleri kim?

Hrant Dink'in ölümünden bu yana dokuz senedir süren dava bitmek bilmiyor. Ogün Samast, Yasin Hayal ve Erhan Tuncel'in tutuklanmasıyla "işte katilleri yakaladık" edasıyla konunun üstü kapatılmaya çalışılsa da katliamın esas failleri bugüne kadar "bulunamadı".

Cinayetin işleneceğinden haber-

dar olup da cinayeti engellemeyen kamu görevlileri hakkındaki iddianame ancak 2015 yılının Aralık ayında tamamlanabildi. Devletle bağlantılı örgütlü bir suç şebekesine dair güçlü bulgular var. Daha önce cinayetin işlendiği saatte olay yerinde jandarma istihbarata ait telefonlardan sinyal geldiği tespit edil-

mişti. Konu ile ilgili savcılığa ifade veren Ogün Samast'ın Yasin Hayal'i arayarak takip edildiğini söylemesi üzerine, Yasin Hayal'in "korkma onlar bizden" şeklinde cevap vermesi dikkat çekici! Ogün Samast bu görüntülerde kendisini takip eden üç kişiyi de teşhis etmişti. Olay yerine yakın Akbank şubesinin para çekme

makinasının kamerasına takılan şüphelilerin jandarma istihbaratından oldukları düşünülüyor. Eğer kesinleşirse Hrant, jandarma gözetiminde katledilmiş demektir. Soruyoruz: üç jandarma istihbarat görevlisini o bölgede kim, niçin görevlendirdi? Banka müdürü, kamera kayıtlarının aralarında asayiş büro, terör büro

ve istihbarat büro olmak üzere farklı polis birimleri tarafından 10 kez alındığını, asıyla birlikte görüntülerin tamamının verildiğini ve bu süre zarfı boyunca sadece bir kez tutanak tutulduğunu ifade ediyor. Şimdi görüntülerin bir kısmı kayıp ve üstelik ikinci bir kamera kaydı olduğundan bahsediliyor.

Ali İsmail'i öldüren polisin avukatı: emri verenler de yargılansın!

İstanbul'daki Gezi eylemlerine destek için Eskişehir'de sokağa çıkan ve aralarında polislerin de bulunduğu bir grup tarafından dövülerek hayatını kaybeden Ali İsmail Korkmaz'ın davasının temyiz duruşması Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nde yapıldı. Ali İsmail

Korkmaz'ı öldürmekten 10 yıl 10 ay hapis cezası alan polis Mevlüt Saldoğan'ın avukatı Mutlu Karayılan, yaptığı savunmada dönemin Başbakanı Tayyip Erdoğan'ın "emri ben verdim" sözüne dikkat çekerek "yargılamanın selameti açısından eğer yargılama olacaksa bahsetti-

ğimiz kişiler de yargılamaya dahil edilmelidir" dedi. Ne radikal savunma! Peki, bu savunma polisin suçunu azaltır mı? Mevcut anayasaya göre Ali İsmail'in olayında olduğu gibi işkence, eziyet, insan onuruyla bağdaşmayan kötü muamele zaten yasaktır. Barışçıl bir şekilde başla-

yan eylemlere yönelik polise verilen "vur" emri de açıkça yasalara aykırıdır. Türk Ceza Kanunu'nun 24. maddesine göre de polis kanunsuz saldırı emirlerine uymak zorunda değildir. Polis Mevlüt Saldoğan verilen emre uymuştur, suç ortak olmuştur. Gelelim Erdoğan'a.

Evet, yargılanmalıdır. Dün vur emri vermiştir, suçludur. Bugün kaymakamlara "gerektiğinde mevzuatı bir kenara bırakın" diyerek burjuva hukukunun dahi ağızından çıkan sözle askıya alınabileceğini sanmaktadır, her türlü suça teşviktir.

Tahir Elçi'nin videolarını kim kaybediyor?

Diyarbakır baro başkanı Tahir Elçi'nin öldürülmesiyle ilgili yürütülen soruşturma devam ediyor. Elçi'nin henüz kimin kurşunuyla vurulduğu belirsiz olsa da soruşturmada ilgi çekici detaylar var. Tahir Elçi'nin öldürüldüğü sokakta bulunan polislerin görevlendirme yazılarının 15 gün sonra yazıldığı ortaya çıkmış durumda. Yani yapılacak basın toplantısından önce emniyet gerekli hazırlıkları yapmamış. Başka bir

görevde olan istihbarat ekibi de sanki cinayetin işlendiği yerde görevliymiş gibi gösteriliyor. Bu bir tesadüf mü yoksa zaten daha sonra ablukaya alınacak olan Sur'un her bir sokağında istihbaratçı bulundurmak âdetten mi? Yapılan balistik incelemede sokaktaki istihbaratçıların silahlarının dikkate alınmadığı ise bir başka dikkat çekici nokta. Dahası, Elçi'nin yanı başındaki bir mermi kovani da deliller toplanırken

"unutulmuş". Böylesine önemli bir katliamın delilleri toplanırken, istihbaratçıların silahlarının da incelenmeye tabi tutulmadığı bir noktada kovani sokakta unutulması sadece bir "ihmal" mi?

Soruşturmayı takip eden Diyarbakır Barosu komisyonu, polis kamerasında silah sesinin gelmesi ile birlikte yapılan kaydın kesildiğini ve bunun şüpheli bir durum olduğunu belirtiyor. Elçi'nin vurulmasının emniyet kameraları tarafın-

dan kaydedildiği sanılıyor, ancak ölüm anına ait olduğu düşünülen 13 saniyelik kısım soruşturma dosyalarında yer almıyor. Daha sonra ortaya çıksa da sokakta bulunan PTT binasına ait güvenlik kamerasının 17 dakikalık kısmı kayıptı. Bu ülkede nerede bir katliam oluyorsa orada güvenlik kameraları ya hiç ortaya çıkmıyor ya da arkadan ağır bir şekilde, belki de "hazırlanarak" geliyor. Videoları kaybeden, belki montajlayan daha sonradan dos-

yalara yerleştirenler kimler? Tahir Elçi'yi kim vurdu?

Tahir Elçi'nin eşi Türkan Elçi, Hrant Dink anmasında Tahir'in ağzından Hrant'a yazdığı bir mektubu okurken şöyle diyor: "Tetikçiler birbirlerine benzerler, katledilenlerin birbirlerine benzediği gibi." Kaybedilen deliller, montajı meçhul videolar, kimin ne zaman hazırladığı belli olmayan tutanaklar...

Barzani'nin merhemi olsa...

Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP) 2. Olağan Kongresi toplandı. İlk kongre Haziran 2014'te toplanmıştı. İkisini ayıran bir buçuk yıl Türkiye'nin ve Kürdistan'ın hem "kış köşesi"nden, hem "yaz köşesi"nden geçtiği bir dönem oldu. İlk kongre büyük bir coşku ile yapılan ve çok başarılı sonuçlar elde edilen bir kongre olmuştu. İkincisi, tam tersine sönüklüğü ile öne çıktı. HDP'nin Eş Başkanı Figen Yüksekdağ'ın konuşmasında bu dönemi "çok büyük başarılar, çok büyük acılar" dönemi olarak nitelemesi ilk bakışta doğru görünüyor. Ama eksik. Çünkü HDP'nin ilk kongresi ile ikincisini ayıran dönem aynı zamanda bir başarılar ve başarısızlıklar dönemi. 7 Haziran başarıyı gösteriyor, 1 Kasım başarısızlığı. HDP, Gezi ile başlayan halk isyanının ve 6-12 Ekim Kobani serhildanının katkısıyla 7 Haziran'da büyük bir zafer kazandı, selamlıyoruz. Ama 7 Haziran'dan sonra neredeyse felç oldu ve 1 Kasım'da geriledi. Her ikisi de aynı gerçekliğin ifadeleri. Zafer Türkiye'deki büyük mücadelelerin zaferi. Yenilgi, Kürt halkının ve gençliğinin fedakârca mücadelesine rağmen hâkim sınıflardan ve iktidar partisinden kopamamanın yarattığı bir yenilgi. İkisi de HDP gerçeği...

Sosyalist sol HDP içinde ne işe yarar?

Kongre, öncesinde yapılmış olan konferanslarda kendi içinde zaten tartışmış olan partinin bu tartışmaların sonucunu kitleye ve Türkiye halklarına anlatma ortamıydı. Zaten tek önemli anı, iki eş başkanın konuşmasıydı. Düzenleyenler de öyle planlamıştı, delegeler, partililer, konuklar da öyle algıladılar.

Bu bakımdan Figen Yüksekdağ'ın konuşması, HDP projesinin isabetli olup olmadığını göstermek bakımından önemliydi. HDP, içinde Kürt burjuvalarının ve toprak sahiplerinin bile bulunduğu bir Kürt bileşeniyle Türk sosyalistlerinin birleştiği bir çatı. Kürt hâkim sınıflarının varlığı dolayısıyla Selahattin Demirtaş konuşmasında çok uzlaştırmacı, yumuşak olmaya çalışsa anlarız. Ama Figen Yüksekdağ'ın yatıştırıcı ve uzlaşmacı konuşmasının bu bileşime ne fayda getirdiği sorusunu doğrusu sormak gerekiyor. Demirtaş'ın "demokratik halk iktidarı" türünden solcu görünümümlü bir hükümet formülünü açıktan önermesine karşılık Yüksekdağ hep belirsiz formüller kullandı. "Radikal demokrasi" dedi. Kaynağı besbelli olan "Demokratik Cumhuriyet" formülüne "sımsıkı sarılacağız"

dedi. Biraz somuta girince de "evrensel değerler"den söz açtı. Daha burjuva demokratik nasıl olunabilir? Sosyalistlerin HDP'ye katkısı bu tür sağcı formüller mi olmalı?

"Hendek ne iş?" diyenler haklı mı?

Leyla Zana kongreye tek başına geç bir saatte geldi. Pek az alkış aldı Leyla Zana efsanesi düşünüldüğünde. Ahmet Türk ve Sırrı Sakık eş başkanların konuşmaları biter bitmez salondan ayrıldılar. Dengir Mir Mehmet Fırat varlığını belli etmeye çalışıyordu. Adil Zozani neredeydi bilmiyoruz.

Selahattin Demirtaş bu kongreye parti içinde neredeyse tek başına bırakıldığı bir parti içi tartışmadan geldi. Halk nezdindeki gücü ile parti yönetimi içindeki yalnızlığı arasındaki karşıtlık çarpıcıdır. Taban ise belli ki Demirtaş'a bayılıyor: büyük bir tezahüratla çıktı konuşmasına.

İşte Demirtaş böyle bir bağlamda kendisini yalnızlığa iten liberallere "hendek" meselesinde hak verdi! "Dostlarımız soruyor, bu hendekler de neyin nesi?" diye dedi, "haklılar" diye de ekledi. Oysa "hendekler bizim işimiz değil, biz bilmeyiz, ama savaşı durdurmazsak bunlar kaçınılmaz olarak olur" diyebilirdi. Daha ötesini

söyleyemiyorsa HDP açısından. Liberallerin her şeyi eldivenle tutmaya yatkın tutumuna hak vermek zorunda değildi. Kendisini yalnızlığa iten bu kan ve ateş günleri başlayana kadar Erdoğan'a biat eden liberallerdi sonuç olarak!

Hele hele Rojava'yı savunmak için Irak Kürdistanı'nı örnek göstermek zorunda hiç değildi. "Suriye Kürtlerine neden statü verilmesin?" sorusuna cevap, "bakın Irak Kürtleri ile ne güzel geçiniyorsunuz" olamaz! Irak Kürtleri şu anda kendi içlerinde karşı karşıya gelmiş durumda gerçi, ama herkes biliyor ki Türkiye'nin ilişkisinden memnun olduğu Irak Kürdü, "Türk-Kürt ittifakı"ni cisimleştiren Barzani. Rojava Barzani'yi örnek mi alsın? Onu mu savunacağız?

Demirtaş, kongrede başka bir

bağlamda "kelin merhemi olsa..." benzetmesini kullandı. Salon buna çok güldü. Barzani için de aynı şeyi söyleyebilirdi. Yine herkes ne dediğini gayet güzel anladı.

HDP aynı yolu yürümeye devam!

Sonuç olarak şu söylenebilir: HDP 7 Haziran'da elde ettiği zaferin ürünlerini 1 Kasım'a kadar ellerini kollarını "istikrar" uğruna bağlayıp bekleyerek geri verdi. İkinci kongre bu dev siyasi hatayı konuşmadı. Hatasını konuşmayan düzeltme şansını yitirir. Öyleyse HDP aynı yanlış yolda yürümeye devam edecek demektir. Türkiye için yazık. İkinci kongre bir fırsattı. Demirtaş "Erdoğan sevdalılar"na taarruz ederek iyi bir yol açmıştı. O yol kongrede kapandı.

Armağan Tulun

Bir işçi kadının
"Diren!" işi

"Suffrage", Batı dillerinde oy kullanma hakkı anlamına geliyor. Bu hak için mücadele eden kadınlar da 1900'lerin başında kendi hareketlerine "Suffragette" (Süfrajete) adını vermişti. Şimdi bu mücadeleyi anlatan, başlığı Türkçe'ye "Diren!" olarak çevrilen bir film sinemalarda gösterimde. "Diren!" sadece bir dönem filmi değil. Aileden devlete, işyerindeki koşullardan toplumun önyargılarına erkek egemenliğinin bugünkü tezahür biçimlerine benzerlikleri, emekçi kadınların mücadeledeki rolüne ilişkin mesajları ile aslında güncel bir hikâye anlatıyor.

Film, "burada doğdum" dediği çamaşırhanede yedi yıldan beri çalışan Maud'un tesadüf sonucu kendisini şehir merkezinde süfrajeterin eyleminin ortasında bulması ile başlıyor. Bir mağazanın vitrininde hiçbir zaman alamayacağı elbiselere bakarken bir anda "kadınlara oy hakkı" sloganları eşliğinde vitrin camının kırılması, Maud'u daldığı hayallerden silkeleyip alan "işçisin sen, işçi kal!" mesajı gibi adeta. Maud'da bir yandan korkup kendini bir an önce kocasının ve çocuğunun yanına atma telaşı yaratırken bir yandan da içinde ilk kıvılcımları yakıyor.

Maud, eylemde gördüğü, aynı çamaşırhanede çalıştığı, o gün birbirlerine utangaç biçimde baktıkları Violet ile yakınlaşmaya başlıyor. "Diren!" filminin hikâyesi de bu başlangıçla birlikte Maud'un adım adım hareketin içine daha da fazla girişi ve bu uğurda ödediği bedeller üzerine etkileyici bir şekilde örülmüş. Sarsıcı sahnelerle sadece oy hakkı mücadelesini değil, kadınları tahakküm altına alan erkek egemenliğinin birçok yüzünü de anlatmış. Çamaşırhanede patronun cinsel tacizine uğrayan küçücük yaştaki bir kız çocuğunda Maud'un kendi çocukluğunu görmesi... Vücudunda taşıdığı yanık izleri... Kocasının daha hareketin içine bile girmeden onu engellemek için uyguladığı baskı... En basit eylemlerini bile polis şiddetle bastırması... Bazen gözaltına alıp, bazen de "bırakin, onlara cezalarını kocaları versin" diyerek kadınları evlerinin önüne kadar götürüp teşhir etmesi... Varlıklı kadınlar kefaletle serbest kalırken, 2 pound'u bile olmayan işçi kadınların geceyi nezarete geçirmesi, tutuklanması... Yasalar çocuğun üzerinde sadece babaya söz hakkı tanıdığı için çocuğunun zengin bir aileye evlatlık olarak verilmesi ile ondan da koparılması... Hükümetin, "eğer içlerinden biri ölürse bir kahramanları olur ve güçleri artar" korkusuna karşı, yanındaki yoldaşının sesini duyurmak için "mücadeleden asla vazgeçme" sözünün ardından yaşamını feda etmesi... Filmi izlemeden bu satırları okuyunca bu kadar acı, bu kadar zorluk fazla diyor insan ama film bittiğinde ardında bıraktığı his, coşku, gurur, umut gibi kelimelerle açıklanabilir ancak. Neden?

Süfrajete hareketinin tarihsel lideri, Emmeline Pankhurst. Ama filmin ana kahramanı Emmeline Pankhurst değil. Bu harekete katıldığı için işinden, evinden, eşinden, çocuğundan vazgeçmek zorunda kalan, birçok fedakârlık yapan Maud. Evet, ilk başlarda hareketin öncülüğünü orta sınıflardan kadınlar yapıyor ama film ilerledikçe aslında kararlılıkla sonuna götürebilecek, kendisini harekete kazandıran kadınları bile ileriye taşıyabilecek karakter olarak sivriliyor Maud. Yaşayanlar, bir an için de olsa uzak durmak isteyenler olduğunda Maud onları tutuyor, "vazgeçmemeyi senden öğrendim" gibi sözlerle dikiliyor diğer kadınların karşısına.

Mücadele radikalleştikçe ödedikleri bedeller de artıyor. En büyük bedeli de hep Maud ödüyor. Ama filmde gördüğümüz, Maud'un bir yandan mutlu sandığı yaşamında sahip olduklarını, çevresindekileri kaybederken diğer yandan da diğer kadınlarla birlikte mücadele içinde güçlenmesi. Haklılıklarının kazandırdığı moral ve dayanışmanın yanında polis saldırılarına ve evde, işte yaşadıkları şiddete karşı öz savunma tekniklerini öğrenerek de güçleniyor kadınlar "Diren!" filminde. Mücadele içinde Maud da diğer kadınlarla birlikte devletin karakterinin farkına varıyor. Her adımda karşılarına çıkartılan "yasa böyle diyor" sözüne karşı, siyasi iktidarı sorgulamanın eşliğine geliyor; yasalara uymak zorunda olan değil, yasaları yapan olma bakış açısına ulaşıyor.

Kadınların oy hakkı mücadelesi, bugün artık Suudi Arabistan'da da bu hakkın sadece yerel seçimlerde de olsa verilmesi ile neredeyse bütün dünyada kazanılmış bir mücadele hâline geldi. Ama film, izleyici İngiltere'de bile Maud'un ve arkadaşlarının zaferini göremeden bitiyor. Mücadele için yaşamını feda eden arkadaşlarını binlerce, on binlerce kadının uğurladığı yürüyüşle sona eriyor. O yürüyüşü bugün de kahramanımız Maud'un Türkiye'den ve tüm dünyadan kardeşleri, onda simgeleşen emekçi kadınlar en önde devam ettirmeli.

Torbadan kadınlara müjde değil,
güvencesizlik ve kiralık işçilik çıktı

Son yıllarda torba yasalara alıştık. Birkaç yıl önce kamuoyunda korsan taksit yasası diye bilinen torbanın içinden havayolu çalışanlarına grev yasağı getiren düzenleme çıkmıştı. 29 Ocak'ta, meclis 8 Şubat'a kadar tatile girmeden önce geçen torbadan ise güvencesizlik ve kiralık işçi yasası çıktı!

Torba yasa bir süredir kadınlar için "müjde" olarak anılıyordu. Yasaya göre doğum sonrası kadın, ilk doğumda 60, ikinci doğumda 120, sonraki

doğumlarda ise 180 gün boyunca haftanın ya da günün yarısında çalışılabilecek. Herhangi bir ücret kaybı olmadan belli bir süre ile yarı zamanlı çalışmak, doğum yapan kadının lehine gibi görünse de bu haktan faydalanabilmek için bile işçinin doğum yaptığı tarihten önceki son üç yılda en az 600 gün işsizlik sigortası priminin bildirilmiş olması şartı getirilmiş. İşsizliğin her geçen gün arttığı bir ortamda kaç kişi bundan faydalanabilir? Sözde

kadın istihdamını artırma amacıyla yapılan bu düzenleme, çocuğun bakımının yükünü esas olarak anneye yükleyip kadınlara esnek çalışmayı dayatırken işçi sınıfının bütünü için de neredeyse taşeronlardan da beter olan kiralık işçiliği getiriyor.

Yasaya göre yarı zamanlı çalışmak isteyen kadın işçinin yerine, patronlar işçi kiralayabilecek ve yarı zamanlı çalışma süresi bittiğinde kiralık işçinin sözleşmesi otomatik olarak sona erecek. Yarı

zamanlı çalışma hakkını kullanan işçilerin yerinin de yine kadınlar tarafından doldurulacağı, bu kiralık işçilik sistemi ile birlikte belki sayıca daha fazla kadın işgücüne katılsa bile kadınların bütünüyle esnek, güvencesiz koşullara mahkûm edileceği ortada. Üç ay bir yerde, beş ay başka bir yerde çalışırken, örgütsüz, hükümetin zaten gasp etmeye çalıştığı kıdem hakkını hiç elde edemeyen, yıllık izin gibi haklardan mahrum bir işçi ordusu oluşacak.

Bu yasanın kadın için değil, kapitalizm ve onunla iç içe geçen erkek egemenliği için bir müjde olduğu açık. Buna karşı biz de güvenceli iş, insanca koşullarda yaşayabileceğimiz bir ücret, çalışmak isteyen her kadına tam zamanlı istihdam hakkı taleplerimizi ileri sürmeye devam edeceğiz. Yanına elbette kadınlarla eşit süreli, ücretli ve devredilemez babalık izni ile her iş yerine kreş taleplerimizi de ekleyerek!

Ekim devriminin kadınlar için kazanımı:
gerçek oy ve ötesi!

Kadınların oy hakkı mücadelesi, bireysel olarak bazı kadınların bu yönde taleplerini ifade etmeleri ile çok daha önce başlamışsa da, örgütlü biçimde bu mücadelenin ortaya çıkması 1800'lerin sonlarında gerçekleşti. En ön planda da Britanya ve ABD'de kitleselleşen, Süfrajete Hareketi yer aldı. Kadınlar, bu ülkelerde ve Kıta Avrupası'nın çeşitli ülkelerinde, vitrinlere saldırmaktan haberleşmeyi engellemek için posta kutularını patlatmaya, boş binaları yakmaya bir dizi radikal eylem gerçekleştirdiler. Ancak erkeklerle eşit koşullarda seçme ve seçilme hakkının kadınlara verildiği ilk ülke ne ABD ne Britanya ne de başka bir Avrupa ülkesi. Ekim Devrimi'nin ürünü Sovyetler Birliği oldu!

Finlandiya, Norveç, Danimarka gibi ülkelerde bu hakkın kazanıldığı tarih birçok kaynaktan 1903, 1906 ya da 1913 gibi olsa da, o dönemlerde söz konusu olan, çoğu ülkede sadece seçme hakkıydı,

seçilme hakkı değil. Üstelik onu bile erkeklerle eşit koşullarda kullanamıyorlardı. Örneğin erkeklerde 21 yaş şartı aranırken, kadınlarda 30 yaşına basma zorunluluğu getirilmişti. Ya da kadınların tümüne değil, yalnızca mülk sahibi kadınlara bu hak tanınmıştı. Dünyada ilk kez Ekim Devrimi ile birlikte kadınlar, erkeklerle eşit koşullarda sadece seçme değil, seçilme hakkını da derhal elde ettiler. Düşünün, demokrasinin beşiği gibi gösterilen ülkelerden İsviçre'de kadınlar bu hakkı 1971'de kazandılar.

Üstelik genç işçi devleti sadece bu hakkı tanımlamakla kalmadı, kadınların herhangi bir seçimde aday olmasını teşvik için bilinçli bir çaba harcadı. Kadınların siyasete katılımının sadece seçimden seçime oy kullanmaktan ibaret olmasının önündeki engelleri kaldıracak toplumsal düzenlemelere de derhal girişti.

Bolşevikler bir yandan bu dev adımı atarken bir yandan da siyasi eşit-

liğin kadınların kurtuluşu bakımından bütünüyle yetersiz olduğunu biliyorlardı. Ekim Devrimi'nin iki büyük önderinden biri olan Trotskiy, SBKP programının bu yaklaşımını "Eski Aileden Yeni Aileye" başlıklı yazısında şöyle açıklıyor: "Sovyet devletinde erkek ve kadınların siyasal eşitliği, problemlerden biriydi ve en basitiydi. Onu daha güçlü bir problem izledi: kadın ve erkek işçilerin fabrika, atölye ve sendikalarında eşitliğini sağlamak ve bunu erkeklerin kadınlara zarar veremeyeceği bir şekilde yapmak. Ne var ki kadın ve erkeğin aile içinde fiili eşitliğini sağlamak çok daha fazla çaba gerektiriyordu. Bunu ger-

çekleştirmeden önce evcil bakımından bütünüyle yetersiz olduğunu biliyorlardı. Ekim Devrimi'nin iki büyük önderinden biri olan Trotskiy, SBKP programının bu yaklaşımını "Eski Aileden Yeni Aileye" başlıklı yazısında şöyle açıklıyor: "Sovyet devletinde erkek ve kadınların siyasal eşitliği, problemlerden biriydi ve en basitiydi. Onu daha güçlü bir problem izledi: kadın ve erkek işçilerin fabrika, atölye ve sendikalarında eşitliğini sağlamak ve bunu erkeklerin kadınlara zarar veremeyeceği bir şekilde yapmak. Ne var ki kadın ve erkeğin aile içinde fiili eşitliğini sağlamak çok daha fazla çaba gerektiriyordu. Bunu ger-

Bugün bile hiçbir burjuva devleti, Ekim devriminin, işçi iktidarının sahip olduğu bu perspektife ne yaklaşabilmiştir ne de yaklaşması mümkündür!

Gençlik mücadelesi

Üniversitelerde bahar dönemi uyanış dönemi olsun!

Geçtiğimiz Ocak ayı finaller ve bütünlemelerle yoğun bir şekilde geçti. Öğrenciler sınavlarına, ülkenin bir yanında katliamlar yaşanırken çalışabildikleri kadar çalıştılar. Aynı ay içinde, yaşanan katliamlara ortak olmayacaklarını açıklayan Barış İçin Akademisyenler grubu bir metin yayınladı. Bu metinle birlikte Erdoğan ve AKP temsilcileri, akademisyenlere karşı hâlâ devam etmekte olan ciddi bir saldırı başlattı. İfade özgürlüğünü ayaklar altına alan bir şekilde gözaltılar, soruşturmalar, istifaya zorlamalar, görevden almayla tehdit etmeler, kapıların işaretlenmesi ve daha birçok saldırı...

Öğrenciler bu işin neresinde?

Yaşanan saldırı, üniversitenin ilk döneminin bitimine denk geldiği için saldırıya öğrenciler tarafından ciddi bir karşılık verilemedi. Ancak bu konuyla ilgili kendi cephemizde bizi ilgilendiren bir takım sorunlar da var. Kimi okullarda metne imza atan akademisyenlerden ders almak istemediklerine dair dilekçeler yazan öğrenciler var. Elbette üniversitelerde şu an AKP yandaşı birçok akademisyen olduğu gibi öğrenciler arasında da Erdoğan ve AKP'nin yürüttüğü bu kirli savaşı destekleyen, kimi zaman daha ileri götürülmesini isteyen, bunun için çabalayan Ülkü Ocakları, Osmanlı Ocakları, farklı tekdüze ve mezhepçi çete mensupları bulunuyor.

Bu noktada çoğu siyasi hareket tarafından sahiplenilen, üniversite öğrencilerini "yarı aydın" kategorisinde ve homojen bir şekilde ele alan siyasi hattın yanlışlığını görmemiz gerekiyor. Öğrencilerin homojen olmadığı, toplumun içindeki git gide artan kutuplaşmadan

yalıtılmış bir şekilde ele alınmaması zaten ortada. Ancak henüz düşünsel anlamda bir siyasal-felsefi akımın öğretilmesinde dahi kayda değer bir ilerleme gösterememiş, çoğu zaman çeşitli yayınlarla modern topluma dair okuduğu kadar (tabii okuma alışkanlığı varsa) düşünebilen bir kitlenin yarı da olsa "aydın" olarak nitelenmesine iki kez karşı çıkmak gerekiyor. Bunu neden söylüyoruz?

Yaşanan saldırılara karşı öğrenciler, Barış İçin Akademisyenler grubuna destek için yapılan ve bizim de eleştirdiğimiz yönleri olmasına rağmen destek verdiğimiz eylemlere rengini veren "Üniversite barıştır, barışı savunacağız" sloganıyla bütün bir üniversiteyi yanlış bir şekilde homojenleştiriyor. Yaşanan savaşa karşı üniversiteden verilen tepkinin içine kendisini de yerleştirerek eğitilmiş unsurların tümüyle barıştan yana olabileceği yanlışlamasını yaratıyor.

Kirli savaşa destek veren öğrencileri göz ardı ediyor. Aynı zamanda hem manasız bir üniversite ve eğitilmiş insan yüceltmesiyle, hem de bu yücelikte öğrencilerin de payı varmış gibi bir tavırla da karşı karşıyayız.

Barış için öğrenciler değil, direniş için öğrenciler!

Evet, üniversiteler saldırı altında! İfade özgürlüğünün cezalandırılmaya çalışıldığı bir durumda karşı karşıyayız. Üniversite emekçilerinden yana verilen ses de, bu ses ile dayanışmak da son derece önemli. Ancak sadece silahların susması mı olmalı hedeflediğimiz? Barış ama nasıl? Bu kadar saldırı altındayken pasif bir şekilde "barış" söyleminin asla yeterli olmayacağı ortada.

Savaşın sebeplerini anlatmamız gerek. Savaşı çıkartanı durdurmamız, geriletmemiz, yenilgiye uğratmamız gerek! Sadece si-

villerin öldürüldüğünü söyleyerek vicdanlara hitap etmeye çalışmak da yetmez! Üstelik neden sadece siviller! Barikat kurup, hendek açıp elde ne imkân varsa kendisini, ailesini, halkını katliamlara karşı korumaya çalışanların haklılığını bir an bile olsun aklımızdan çıkarmamalıyız. Tüm saldırılara rağmen anlatmamız ve öğrencileri kazanmamız gereken siyasal hat-tın bu olduğunu söylüyoruz.

Ülkedeki umutsuzluktan, üniversitedeki umutsuzluğa karşı da mücadele!

Saflarımızda ilk başta mücadele etmemiz gereken şey: umutsuzluk. AKP'ye ve Erdoğan'a karşı koymanın gereğini bilmesine rağmen 1 Kasım seçim sonuçlarının etkisinden kurtulamamış olup boynu eğik olandan, halkın yaşanan katliamlara duyarsız olmasına yakınana kadar kim varsa uyan-

sın! Yapacak çok işimiz var.

Şubat ayının ikinci haftasında üniversitelerde ders dönemi tekrar başlıyor. Geçtiğimiz dönem tekdüze ve mezhepçi çete saldırılarıyla, soruşturmalar ve gözaltılarla geçti. AKP milletvekilleri üniversiteleri Cizre'ye, Silopi'ye çevirme tehditlerinde bulundu. Üniversitedeki örgütlülüğümüzü arttırabildiğimiz bir dönemden ziyade mevcut güçlerimizle direndiğimiz bir dönem oldu. Ancak esas saldırı şimdi başlıyor. Bizi "terörist" ilan ederek öğrencileri bizden kolayca uzaklaştırabilecekleri hesabıyla geliyorlar. Buna bir de umutsuz olanları ekleyince işimiz kolay değil.

Sokağa çıkma yasağından ziyade siyaset yasaklarıyla, masa açma, afiş asma yasaklarıyla geliyorlar. Kampüslerde hükümet güçleriyle işbirliği yapan muhtar, mevzuatı kenara koyan kaymakam yok ama bu misyona sahip AKP'li rektörler var. Üniversitelere polisi sokmaya devam edecekler, o da yetmediğinde tekdüze ve mezhepçi çeteleri, Ülkü Ocakları'nı, Osmanlı Ocakları'nı kullanacaklar.

Tüm bunlara rağmen yanı sıra kazanmamız gereken kocaman bir öğrenci kitlesi var. Mücadelelerinde yanlarında olacağımız üniversite emekçileri var. Daha da kaynaşmamız gereken sendikalaşan, taşeronla karşı mücadele eden emekçiler var. Kaybetmiş değiliz, hükümetin propagandasına karşı koyup doğruları en yüksek sesimizle söylememiz gerekiyor. Yapılması kolay bir şeyden bahsetmiyoruz, işimiz zor. Ancak hangimize bu mücadeleye katılarken kolay bir işe baş koyduğumuz söylendi ki? Karartmaya çalıştıkları gelecek bizim. Mücadele etmekten başka yapılacak bir şey var mı?

Meslek lisesine ek puan kalktı, geriye ne kaldı?

2016 ÖSYS kılavuzu yayınlandı; üniversiteye giriş sınavlarına yeniden zam yapılmasının yanında meslek lisesi, öğretmen lisesi, güzel sanatlar ve spor lisesi mezunlarının üniversiteye girişte kendi alanlarındaki bir bölümü tercih ettiklerinde aldıkları ek puan uygulamasının kaldırıldığı da ortaya çıktı.

Sınava sayılı günler kalmışken böyle bir karar alınması meslek liselilere üniversite kapılarını kapatmak anlamına geliyor. Bir lise öğrencisinin üniversitede yeteneğine göre, istediği bir bölümde okuyabilmesinin tek yolu dershanelere, özel derslere veya temel liselere para yatırmaktan geçiyor. YGS ve LYS'nin konusu

olan derslerin yani temel derslerin verildiği Anadolu liseleri dahi bugün üniversite sınavına öğrenci hazırlamakta tek başına yeterli değil. Nitelikli bir temel eğitim göremeyen, hatta gördüğü mesleki eğitimden dahi çoğunlukla memnun olmayan, staj sömürsü, atölyelerde iş güvenliğinin sağlanmaması gibi dertlerle meşgul olan meslek lisesi öğrencileri bu durumda nasıl istediği üniversitede istediği bir bölümü kazansın?

Lise öğrencilerini ilaç yardımı alacak, kimi zaman intihara sürüklenecek kadar strese sokan üniversite sınavında, meslek lisesi öğrencilerinin bugüne kadar bir tek avantajı vardı: kendi alanlarıyla ilgili bölümleri tercih eder-

ken aldıkları ek puanlar. Meslek lisesi öğrencilerinin ek puanlarını ellerinden almak üniversitede okuma şanslarını, geleceklerini ellerinden almaktır. Bir üniversiteye girmek istiyorsanız, siz de ya dershaneye gideceksiniz ya özel ders alacaksınız demektir.

Üniversite giriş sınavında meslek lisesi öğrencilerinin de diğer liselerde okuyan öğrencilerin de etrafını aynı sorunlar sarmış durumda. Sınava giriş ücretlerinin yıldan yıla artırılmasından özel derslere, dershanelere veya temel liselere para akıtmaya, staj sömürsünden ek puanların kaldırılmasına kadar tüm bunlara karşı sesimizi yükseltmemiz gerekiyor. Tıpkı Bursa'da 9 Ocak

günü bir basın açıklaması düzenleyip ek puan uygulamasının kaldırılmasına karşı çıkan meslek lisesi öğrencileri gibi.

Parasız, eşit, bilimsel, adil bir eğitim görebilmek için, Özgür Emekçiler Lisesi için mücadele eden bizler arkadaşlarımızın eylemini destekliyoruz. Patronların ve onların çıkarları için eğitim sistemini düzenleyenlerin, bizlerin geleceğini çalanlar olduğunu biliyoruz. Bizleri dersane parasını çıkartmak için inşaatlarda, iş güvenliği olmadan stajda çalışırken iş cinayetlerine; sınava hazırlanırken dershanelere, temel liselere, özel hocalara; okullarda ezberle dayalı, niteliksiz bir eğitime mahkûm edenleri iyi

biliyoruz. Onları aynı zamanda Soma'dan, Ermenek'ten, her gün gerçekleşen iş cinayetlerinden tanıyoruz.

Okurken staj sömürsüne ya da paralı eğitime, mezun olduğumuzda ise taşeronla, iş cinayetlerine, işsizliğe, açlığa ve yoksulluğa mecbur değiliz! Hepimiz üniversitede yeteneğimize göre, istediğimiz bir bölümde okumayı hak ediyoruz! Geleceğimizin karartılmasına dur demek için tüm lise öğrencilerini omuz omuza mücadeleye çağırıyoruz!

Sınıf Bülteni
Devrimci İşçi Partili
Liseliler

Büyük Zonguldak maden grevi ve yürüyüşü 25 yaşında!

1990-91 yılı döneminde, Zonguldak'ta maden işçileri Türkiye sınıf mücadelesi tarihinin en büyük, en etkileyici eylemlerinden birine imza atmıştı. Hükümet ile Genel Maden-İş Sendikası arasında yapılan ve 48 bin maden işçisini kapsayan toplu sözleşme görüşmelerinden bir sonuç çıkmaması üzerine başlayan aktif grevler, dayanışma eylemleri, Büyük Ankara Yürüyüşü olarak bilinen yürüyüş gibi eylemler 30 Kasım 1990-6 Şubat 1991 arasında sürdü. Bugün bu büyük mücadelenin 25. yılı.

Büyük Ankara Yürüyüşü'ne giden yol

23 Ağustos 1990'da başlayan toplu sözleşme görüşmelerinde Genel Maden-İş Sendikası, işçilerin 1980 sonrası kayıplarını dikkate alarak ücretlere yüksek oranda zam talep ediyordu. Hükümet ve dönemin cumhurbaşkanı Turgut Özal ise doğrudan taraf olarak sadece zamma karşı çıkmakla kalmıyor aynı zamanda KİT'lerin (Kamu İktisadi Teşekkülleri) özelleştirilmesi gerektiğini savunan neoliberal ekonomi politikalarını savunuyordu. Üç ay süren toplu sözleşme görüşmelerinde bir anlaşma sağlanamaması üzerine Genel Maden-İş Sendikası, 30 Kasım'da greve çıktı.

Kamu işletmelerinin tasfiyesi, özelleştirme politikaları ve işçi ücretlerine ilişkin hükümetin ve Özal'ın tutumu nedeniyle grev, maden işçilerinin toplu sözleşme için bir silahı olmaktan çıkmış, işçi sınıfının çok çeşitli kesimlerinden, sektörlerinden de destek almıştı. Türkiye'nin her köşesinde işçiler, maden işçileri ile dayanışma amacıyla iş bırakma eylemleri düzenliyordu, birer yevmiyelerini maden işçilerine gönderiyordu.

Sadece işçi sınıfı değil, Zonguldak da neredeyse bir bütün olarak maden işçilerinin mücadelesi etrafında kenetlenmişti. Zonguldak belediyesi işçileri iş bırakıyor, belediye ise işçilerden grev boyunca su parası türü tahsilatı yapmayacağını açıklıyordu. Dükkânlar, camlarına grevle dayanışma için yazılar asıyor, hâsılatlarının bir kısmını maden işçilerine vereceklerini duyuruyordu.

Sendika greve devam eder-

ken bir yandan hükümeti taleplerin kabul edilmesi için, diğer yandan da Türk-İş'i grevi aktif bir şekilde sahiplenmesi için zorluyordu. Hükümetle anlaşma sağlanmayınca 22 Aralık'ta sendika bir süredir planladığı Ankara yürüyüşünün kararını aldı. Yürüyüş 4 Ocak'ta başlayacaktı. Bir gün önce, 3 Ocak'ta Türk-İş'e bağlı sendikalardan işçiler bir günlük iş bırakma eylemi gerçekleştirdiler. 4 Ocak'ta işçileri Ankara'ya götürmek için gelen otobüslerin Zonguldak'a girişinin engellenmesi, yürüyüşün atmosferini de belirledi. Neredeyse bütün Zonguldak maden işçilerini uğurladı, 48 bin maden işçisi, aileleriyle birlikte 100 bini aşkın emekçi, Ankara'ya doğru yürüyüşe geçti.

4-8 Ocak 1991

4 Ocak'ta işçiler 33 kilometrelik yürüyüşün ardından Devrek'e varıp geceyi burada geçirdiler. İşçilerin Ankara'ya kararlı ilerleyişi karşısında dönemin başbakanı Yıldırım Akbulut, 5 Ocak sabahı Bolu'da Genel Maden-İş Sendikası Başkanı Şemsi Denizer ile bir görüşme yaptı. İşçilerin talepleri yerine getirilmeyince yürüyüş ikinci gününde de devam etti. İşçiler o gün polis ve jandarma komando birliklerinin barikatları ile karşılaştılar ancak kararlılıkları sonucu devlet, barikatı işçilere açmak zorunda kaldı ve yürüyüş Mengen'e ulaştı. Ertesi gün, 6 Ocak'ta hükümetin işçi-

lerin direncini kırmak için yaptığı hamle, Bolu-Mengen yolunu keserek işçilere battaniye, yiyecek gibi yardımların ulaşmasını engellemek oldu. İşçiler geceyi jandarma ve polis barikatları altında kar, kış ve soğukla mücadele ederek geçirmek zorunda kaldı. Bir gün sonra ise ilk saldırı gerçekleşti. 7 Ocak'ta devlet, 201 maden işçisini gözaltına aldı. Yürüyüşün devamı ve barikatın açılması için sendika başkanı Şemsi Denizer ve diğer sendika yöneticileri resmi yetkililerle görüşmeler yaptılar. CHP'li sendikacıların arabuluculuğu grev kırıcı bir rol oynadı. Sonunda, 112 kilometrelik yürüyüşün ardından İstanbul-Ankara karayoluna sadece 8 km kalmışken Şemsi Denizer, işçilerden gelen "Ölmek var, dönmek yok!" tepkilerine rağmen yürüyüşü bitirdiklerini ve Zonguldak'a döneceklerini açıkladı. İşçiler Zonguldak'a dönerken, Şemsi Denizer ve sendika temsilcileri Ankara'ya gittiler. Ancak bu görüşmelerden de sonuç çıkmadı ve Zonguldak'a dönen işçiler greve devam ettiler. Ta ki 25 Ocak'ta, bugün de çok aşına olduğumuz bir şekilde Bakanlar Kurulu Körfez Savaşı'nı gerekçe gösterip milli güvenlik bahanesiyle erteleme adı altında grevi yasaklayana kadar.

Bu kararın ardından 27 Ocak'ta maden işçileri iş başı yaptı. Sözleşme de 6 Şubat'ta işçilerin tam istedikleri oranda olmasa da ona yakın bir oranla,

%147 zam karşılığında imzalandı.

"Silkele başkan düşecekler!"

2010 yılında Tekel işçileri Ankara'nın göbeğinde Sakarya Komünü diye andığımız 78 günlük o büyük mücadeleyi sürdürürken muhatabı o dönem başbakan olan Erdoğan'dı. Gezi ile başlayan halk isyanının ardından ortaya çıkan tapelere bile yansıyan şekilde, Sakarya Komünü Erdoğan'ın kâbusu olmuş, Tekel işçilerinin her adımına karşılık verme gereği duyuyordu. Zonguldak işçilerinin eylemlerinin hedefinde de Türkiye Taşkömürü Kurumu'ndan (TTK) ziyade o zaman cumhurbaşkanı olduğu hâlde başbakan gibi davranan Turgut Özal başta olmak üzere hükümet vardı. İşçiler, "Yolumuz Ankara, hedefimiz Çankaya!", "Hükümet istifa!", "Çankaya'nın şişmanı, işçilerin düşmanı!", "Silkele başkan düşecekler!" sloganları ile yürüyordu. Siyasi iktidarın

ve izlediği ekonomi politikalarının işçi düşmanı sınıf karakterini teşhir ediyor, işçi sınıfının bütününe hedef alan kazanımlarına yönelik neoliberal saldırılara karşı Türkiye işçi sınıfının önüne düşmüş mücadele ediyorlardı. Çünkü maden işçilerinin sözleşmeleri ve kamuda genel olarak tıkanan toplu iş sözleşmeleri üzerinden işçi sınıfının ekonomik ve siyasi talepleri arasındaki kopmaz bağı görmüş, bunun üzerine yüzlerini Ankara'ya dönmüşlerdi. 1990-91 Zonguldak maden mücadelesi, sadece kitleselliği ve kararlılığı ile değil, belki de daha fazla bu nedenle de Türkiye sınıf mücadelesi tarihinin en etkileyici, en büyük derslerini barındıran eylemlerinden birisidir.

Sendika bürokrasisine karşı mücadele

Maden işçileri her türlü zorluğa göğüs germiş, Ankara'nın yoluna düşmüşken, sendika yönetimi hükümetle yaptığı görüşmelerden sonra sadece Zonguldak maden işçisinin değil, belki de Türkiye işçi sınıfında bir patlama yaratacak mücadelenin önüne geçmiş, bir bakıma hükümeti ve Özal'ı ipten almış oldu. O mücadelenin elbette kazanımları oldu ama daha da ileriye taşıyabilecek potansiyeli de kaybedildi. Bu bakımdan, 1990-91 Zonguldak maden grevi ve Ankara yürüyüşünden çıkaracağımız gereken ders, işçi sınıfının kontrolü bütünüyle sendika yönetimine bırakmadan, onun üzerinde de etki sağlayacağı örgütlenmeye sahip olması, tabandan denetimini kurması gerektiğidir. Bugün yaşadığımız birçok deneyim de bu gerekliliği bize tekrar ve tekrar gösteriyor. O yüzden bir kez daha tekrarlayalım: sendikaya üye ol, sahip çık, denetle!

